

Θέσεις
της Κεντρικής Επιτροπής
προς το Προγραμματικό Συνέδριο
ΤΟΥ **ΑΚΕΛ**

Λευκωσία - Κρατική Έκθεση - 15-16 Φεβρουαρίου 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή
2. Το πολιτικο-κοινωνικό περιβάλλον μέσα στο οποίο πραγματοποιείται το Συνέδριο
3. Οι προϋποθέσεις για λύση του Κυπριακού, ο ρόλος της επαναπροσέγγισης και οι προοπτικές που ανοίγονται
4. Οικονομία
5. Η αντιμετώπιση των φαινομένων διαπλοκής και διαφθοράς και η προώθηση της διαφάνειας
6. Η ιδεολογική και πολιτική φυσιογνωμία του ΑΚΕΛ
7. Η τιμή και η ευθύνη του να είσαι μέλος του ΑΚΕΛ
8. Η σχέση του Κόμματος με τις λαϊκές μάζες
9. Το ζήτημα των συμμαχιών/συνεργασιών
10. Η διεκδίκηση της εξουσίας σε συνθήκες καπιταλισμού
11. Κάλεσμα

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ΑΚΕΛ, με την πολιτική και τους αγώνες του, ήταν πάντα στην πρώτη γραμμή της πάλης για την ελευθερία και την ανεξαρτησία της Κύπρου και για ένα καλύτερο μέλλον για το λαό μας. Διαχρονικά διαδραμάτιζε καθοριστικό ρόλο στα κυπριακά δρώμενα. Το κόμμα μας, το αρχαιότερο κόμμα της Κύπρου, συνεχίζει να υπάρχει και να είναι δυνατό, επειδή διαδραματίζει με συνέπεια αυτό το ρόλο, υπηρετώντας αποκλειστικά και μόνο τα συμφέροντα της Κύπρου, του λαού μας και των εργαζομένων. Το ΑΚΕΛ συνεχίζει να υπάρχει και να βρίσκεται στην προμετωπίδα των αγώνων του λαού μας, επειδή σε όλες τις δύσκολες συγκυρίες γνωρίζει να αξιοποιεί τη δύναμη που του δίνει ο λαός και οι εργαζόμενοι για να γίνεται ακόμα πιο αξιόμαχο και να ανταποκρίνεται με περισσότερη αποτελεσματικότητα στις προσδοκίες του. Η εμπειρία από τη σχεδόν 90χρονη ζωή και δράση του ΑΚΕΛ, καθώς και η εμπειρία μας από την τελευταία πενταετία με τη μεγάλη προσφορά της διακυβέρνησης Χριστόφια, αλλά και τις αδυναμίες που παρουσιάσαμε, είναι γερή βάση για να προχωρήσουμε πάρα πέρα. Αξιολογούμε αυτοκριτικά αυτή την εμπειρία και προχωρούμε μπροστά.

Έχοντας αυτά υπόψιν, η Ολομέλεια της Κ.Ε. του ΑΚΕΛ, που συνήλθε την 1η Νοεμβρίου 2013, αποφάσισε την πραγματοποίηση προγραμματικού συνεδρίου του Κόμματος στα μέσα Φεβρουαρίου. Η Ολομέλεια ενέκρινε στις 7 Ιανουαρίου 2014 τις «Θέσεις» προς το Συνέδριο, οι οποίες θα αποτελέσουν αντικείμενο συζήτησης στις ΚΟΒ και στο ίδιο το Συνέδριο, για να καταλήξουμε συλλογικά και υπεύθυνα στις καλύτερες δυνατές αποφάσεις. Οι αποφάσεις του Προγραμματικού Συνεδρίου στα υπό συζήτηση θέματα, θα είναι ο καθοδηγητικός φάρος της δράσης και των αγώνων μας στα χρόνια που έρχονται.

Ανανεώνουμε την ελπίδα, υπερασπιζόμαστε την κοινωνία

Το Συνέδριο θα πραγματοποιηθεί σε μια περίοδο που η κυπριακή κοινωνία δέχεται μια πρωτόγνωρη επίθεση. Δέχονται επίθεση σωρεία κοινωνικών κατακτήσεων του λαού μας όπως το Κοινωνικό Κράτος, η Παιδεία, η Υγεία, ο Πολιτισμός, ο Συνεργατισμός, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, οι κερδοφόροι Ημικρατικοί Οργανισμοί. Δέχονται επίθεση τα χαμηλά και μεσαία εισοδηματικά στρώματα και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Δέχονται επίθεση οι μισθοί και τα δικαιώματα των εργαζομένων που κατακτήθηκαν μέσα από αγώνες και θυσίες δεκαετιών. Δέχονται επίθεση οι νέοι μας, με υπαρκτό κίνδυνο να μιλάμε για μια χαμένη γενιά. Δέχεται επίθεση το συνδικαλιστικό κίνημα.

Μέσα από το κουτσούρεμα του κοινωνικού κράτους και την επιβολή σκληρών μέτρων λιτότητας, επίθεση δέχονται και οι ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού όπως οι χαμηλοσυνταξιούχοι, οι άνεργοι, ο προσφυγικός κόσμος, οι πολύτεκνοι, οι μονογονιοί και οι λήπτες δημοσίου βοηθήματος.

Την ίδια στιγμή καταβάλλεται προσπάθεια αποπροσανατολισμού των εργαζομένων και του λαού μας με τη στοχοποίηση των μεταναστών, γεγονός που δίνει τροφή στην απάνθρωπη προπαγάνδα του νεοφασισμού και της ακροδεξιάς, ενώ από την άλλη ανοίγει το δρόμο για την περαιτέρω συρρίκνωση των δικαιωμάτων και τον περιορισμό της δημόσιας πρόνοιας για τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού.

Σε τούτες τις πρωτοφανείς για την κυπριακή κοινωνία συνθήκες, το βάρος και η ευθύνη του ΑΚΕΛ, ως του μεγαλύτερου και βασικότερου κόμματος της αντιπολίτευσης, ήταν και παραμένει τεράστιο.

Αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα και καθήκον για την Αριστερά να συνεχίσει να υπερασπίζεται τους εργαζόμενους, τους πολίτες και την κοινωνία από την επίθεση που δέχονται. Αποτελεί

υποχρέωση για το ΑΚΕΛ να συνεχίσει να στέκεται ως το ανάχωμα και ο βασικός πόλος αντίστασης απέναντι στις νεοφιλελεύθερες πολιτικές της Τρόικας και της κυβέρνησης για λιτότητα, πλήρη απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων και της οικονομίας και ιδιωτικοποιήσεις.

Οφείλουμε ως Αριστερά, μέσα από τους αγώνες και τις διεκδικήσεις μας, να ανανεώσουμε την ελπίδα ανάμεσα στο λαό μας και να βρισκόμαστε σταθερά και με συνέπεια στο πλευρό της κοινωνίας και των εργαζομένων.

Αξιοποιώντας τους ακατάλυτους δεσμούς μας με το λαό και τους πολίτες, οφείλουμε ακόμα περισσότερο να αφουγκραζόμαστε τις έγνοιες, τις αγωνίες και τους προβληματισμούς τους και να δώσουμε προοπτική στις προσδοκίες και τα οράματά τους.

Ανταποκρινόμενοι ακριβώς σε τούτες τις σημαντικές προκλήσεις θα πρέπει να συνεχίσουμε να λαμβάνουμε συγκεκριμένα μέτρα που να καθιστούν το Κόμμα μας ισχυρότερο και αποτελεσματικότερο. Μέτρα για τη συνεχή ενίσχυση και εμβάθυνση της εσωκομματικής δημοκρατίας αλλά και της ενότητας στις γραμμές του κόμματος. Μέτρα που να ενισχύουν περαιτέρω τους δεσμούς και την επαφή μας με τους εργαζόμενους και τις πλατιές λαϊκές μάζες.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο είναι που εντάσσεται και η σύγκληση Προγραμματικού Συνεδρίου.

Στόχος μας η διαμόρφωση μιας ξεκάθαρης ολοκληρωμένης, εναλλακτικής πρότασης και θέσεων σε σημαντικά ζητήματα και προκλήσεις που απασχολούν την κοινωνία ή που αφορούν το ίδιο το κόμμα, τη λειτουργία και την παρουσία του στην κοινωνία και στο πολιτικό σκηνικό της χώρας μας.

Η ανάγκη για ανανέωση και οργανωτικό δυνάμωμα επέβαλε και τις αλλαγές που έγιναν ήδη σε επίπεδο ηγεσίας ορισμένων Επαρχιακών Οργανώσεων του ΑΚΕΛ και στα ανώτατα συλλογικά όργανα του κόμματος. Η ανάγκη για πολιτικό δυνάμωμα επιβάλλει την αύξηση των απαιτήσεων σε όλα τα επίπεδα. Ειδικά από όσους κατέχουν κομματικά και πολιτειακά αξιώματα. Από πάνω προς τα κάτω και από κάτω προς τα πάνω έχουμε όλοι ευθύνη, συλλογική και προσωπική να ενισχύσουμε την εμπιστοσύνη των εργαζομένων αλλά και της κοινωνίας ευρύτερα στο Κόμμα μας.

Έχουμε εμπιστοσύνη στον κυπριακό λαό, ότι συνεχίζει να αναγνωρίζει στο πρόσωπο του ΑΚΕΛ και της Αριστεράς την πολιτική δύναμη που θέλει και μπορεί να υπερασπιστεί με συνέπεια και αποφασιστικότητα την κοινωνία και το λαό μας σ' αυτές τις ιδιαίτερα αντίξοες και γεμάτες προκλήσεις συνθήκες.

Μεγάλες, κατά συνέπεια, είναι οι προκλήσεις για το σύνολο των μελών και στελεχών του κόμματος. Με αφετηρία το προγραμματικό μας συνέδριο μπορούμε και πρέπει να φανούμε αντάξιοι της βαριάς κληρονομιάς των σχεδόν 90 χρόνων ένδοξης ιστορίας του κόμματος μας και πρωτίστως να ανταποκριθούμε με ζήλο και αυταπάρνηση στο σύγχρονο κάλεσμα της πατρίδας και του λαού μας.

2. ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Η κυπριακή κοινωνία έχει αλλάξει σε πολύ μεγάλο βαθμό τα τελευταία είκοσι χρόνια. Οι αλλαγές παρατηρούνται τόσο στο πλαίσιο της οικονομικής βάσης όσο και του εποικοδομήματος. Κάθε αναφορά στην κυπριακή κοινωνία και την ταξική της διάρθρωση δεν μπορεί παρά να αναλύσει πρώτα τους συγκεκριμένους παράγοντες / δυνάμεις που δρουν σε παγκόσμιο, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και οι οποίοι επέφεραν καθοριστικές αλλαγές στις κοινωνικές σχέσεις και στην Κύπρο.

- (α) Η επιστήμη και η τεχνολογία έχουν γίνει απαραίτητοι συντελεστές παραγωγής στην οικονομία και στη συνολικότερη λειτουργία του κοινωνικού συστήματος. Αν και η εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνολογίας δημιουργεί τις προϋποθέσεις βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου της ανθρωπότητας, αυτό δεν εκφράζεται στην πραγματικότητα.
- (β) Η διαδικασία της διεθνοποίησης του κεφαλαίου, όπως αυτή εκφράζεται με τη διαδικασία της παγκοσμιοποίησης αποτελεί το δεύτερο παράγοντα. Την κατεύθυνση και το περιεχόμενο της παγκοσμιοποίησης καθορίζουν οι ταξικοί συσχετισμοί ισχύος τόσο στο εθνικό όσο και στο διεθνές επίπεδο. Αυτό σημαίνει ότι η διαδικασία αυτή, όπως συμβαίνει αυτή τη στιγμή, είναι εκ φύσεως καπιταλιστική και με ισχυρή δόση νεοφιλελευθερισμού.
- (γ) Η τρίτη μεταβλητή/δύναμη που διαμορφώνει τη σύγχρονη κυπριακή κοινωνία και επηρεάζει την ταξική της δομή καθώς και την πολιτική της συμπεριφορά, είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση, στην οποία η χώρα μας έχει ενταχθεί από το 2004.
- (δ) Η συνεχιζόμενη κατοχή και διχοτόμηση, μετά το προδοτικό πραξικόπημα και την τουρκική εισβολή, αποτελεί ένα άλλο σημαντικό παράγοντα, δεδομένου ότι επιφέρει διαρκή πλήγματα στη συνοχή της κοινωνίας μας, στις κοινωνικές συμπεριφορές που αναπτύσσονται και στη δυνατότητα συλλογικής ταξικής πάλης και του λαού μας.

Πέραν των παραγόντων αυτών όμως, είναι παραδεκτό ότι οι συνθήκες μέσα στις οποίες πραγματοποιείται το προγραμματικό μας συνέδριο παραμένουν σύνθετες και πολύπλοκες, με τη χώρα μας να διέρχεται μια από τις δυσκολότερες και κρίσιμότερες φάσεις της σύγχρονης ιστορίας μας.

- Στο διεθνές επίπεδο, η προσπάθεια για επιβολή των συμφερόντων των ΗΠΑ και των ΝΑΤΟϊκών συμμάχων τους σ' όλες τις γωνιές του πλανήτη, συνεχίζεται αμείωτα σε βάρος των λαών και της βούλησής τους, σε βάρος της εθνικής κυριαρχίας των κρατών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών.

- Παρά τα τραγικά αποτελέσματα της επιβολής του νεοφιλελεύθερου μοντέλου διαχείρισης της οικονομίας, που επέτεινε σημαντικά τις συνέπειες της χειρότερης συστημικής κρίσης του καπιταλισμού, οι κυρίαρχοι κύκλοι της Ε.Ε., όχι μόνο δεν αλλάζουν πορεία, αλλά ενισχύουν περαιτέρω το νεοφιλελεύθερο χαρακτήρα της Ένωσης, μέσα από τις θεσμικές και δομικές αλλαγές που προωθούνται αυτή την περίοδο. Πέραν των επιθέσεων στα δικαιώματα και τις κατακτήσεις των εργαζομένων και των ευρωπαϊκών λαών, η Ε.Ε. οδηγείται σε περαιτέρω στρατιωτικοποίηση και αυξανόμενη επιθετικότητα εκτός των συνόρων της.

- Οι προσπάθειες επανέναρξης των διαπραγματεύσεων και για διαμόρφωση κοινής βάσης των συνομιλιών, αντιμετωπίζουν μέχρι αυτή τη στιγμή σοβαρές δυσκολίες. Δυσκολίες που έχουν ως αφετηρία την τουρκική αδιάλλακτη συμπεριφορά, την οποία όμως η ε/κ πλευρά έχει διευκολύνει

με την αποστασιοποίηση από το κεκτημένο των διαπραγματεύσεων και των ανακοινωθέντων Χριστόφια – Ταλάτ.

- Οι συνετοί, αλλά συνάμα αποφασιστικοί χειρισμοί της κυβέρνησης Δ. Χριστόφια, σε συνάρτηση με μια πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική και τη διεθνή αναγνώριση της ετοιμότητας της ε/κ πλευράς για λύση του κυπριακού, δημιούργησαν τις προϋποθέσεις να γίνουν καθοριστικά βήματα για την οριοθέτηση της κυπριακής ΑΟΖ, την επιβεβαίωση ύπαρξης και την προοπτική εκμετάλλευσης του φυσικού πλούτου που βρίσκεται στην υποθαλάσσια ζώνη της Κύπρου.

- Αναφορικά με το τρίγωνο των θεμάτων που αφορούν το Κυπριακό, την Οικονομία και το Φυσικό Αέριο στην κυπριακή ΑΟΖ, ενώ δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να συνδέονται διαδικαστικά, εντούτοις, αναπόφευκτα η εξέλιξη ενός εκάστου επηρεάζει ή δύναται να επηρεάσει και τα υπόλοιπα θέματα. Ειδικότερα, κανείς δεν νομιμοποιείται να θέτει με διλημματικό - εκβιαστικό τρόπο ως προϋπόθεση την προηγούμενη λύση του Κυπριακού για να προχωρήσουμε με την εκμετάλλευση του φυσικού αερίου στην κυπριακή ΑΟΖ. Από την άλλη όμως, μια σωστή λύση του Κυπριακού θα έχει θετικές επιπτώσεις για την οικονομία. Αντίστροφα, ένα αδιέξοδο στο Κυπριακό, του οποίου η ευθύνη θα χρεωθεί στην ε/κ πλευρά, θα επιδράσει αρνητικά στην άσκηση των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας στην κυπριακή ΑΟΖ.

- Σε ό,τι αφορά την κυπριακή οικονομία, αυτή βρέθηκε αρχικά να επηρεάζεται αρνητικά από τη συστημική κρίση που ξέσπασε στις ΗΠΑ το 2007, όπως και πολλές άλλες οικονομίες κρατών μελών της Ε.Ε. και γενικότερα ανά την υφήλιο. Στη συνέχεια, η κρίση στην Κύπρο εξελίχθηκε σε τραπεζική, εξαιτίας της αλόγιστης συμπεριφοράς τραπεζιτών και της ανύπαρκτης εποπτείας από πλευράς τού τέως Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, οδηγώντας έτσι την οικονομία σε αποκλεισμό από τις αγορές, και σε προσφυγή στο μηχανισμό σταθερότητας της Ε.Ε.

- Τον Μάρτιο του 2013, παρά τις περί του αντιθέτου δεσμεύσεις και διακηρύξεις, η κυβέρνηση Αναστασιάδη συναίνεσε στο χειρότερο μνημόνιο που επιβλήθηκε ποτέ σε χώρες της ευρωζώνης, το οποίο, ανάμεσα σε άλλες επαχθέστερες πρόνοιες περιλάμβανε το πρωτοφανές ανά τα παγκόσμια δεδομένα μέτρο του κουρέματος καταθέσεων. Κάτω από το βάρος των αποφάσεων του Μαρτίου, η κυπριακή οικονομία εισήλθε σ' ένα καθεστώς πιστωτικής ασφυξίας, το οποίο, μαζί με τις σκληρές πολιτικές λιτότητας και των περικοπών στους αναπτυξιακούς προϋπολογισμούς του κράτους, παρασύρει την κυπριακή οικονομία σε ένα αδιέξοδο φαύλο κύκλο ύφεσης. Από την πλευρά της η Κυβέρνηση Αναστασιάδη, όχι μόνο δεν αποδέχεται τη συζήτηση άλλων εναλλακτικών λύσεων, εκτός τού, κατ' αυτούς, μνημονιακού μονόδρομου, αλλά την ίδια στιγμή δεν διεκδικεί και δεν επιδιώκει ούτε τη βελτίωση μνημονιακών όρων. Η εξήγηση γι' αυτή τη στάση της κυβέρνησης είναι απλή. Η κυβέρνηση είναι ταυτισμένη ιδεολογικά και πολιτικά με τη φιλοσοφία της Τρόικας σε σειρά κυρίαρχων ζητημάτων και την ίδια ώρα εκμεταλλεύεται την «ευκαιρία» για μια ριζική αναδιανομή του εθνικού πλούτου υπέρ των μεγάλων ιδιωτικών συμφερόντων και σε βάρος των χαμηλών και μεσαίων εισοδηματικών στρωμάτων. Αριθμός αποφάσεων των κυβερνώντων αυτό καταδεικνύει, όπως για παράδειγμα η φορολογία ακινήτων, η αναπομπή του νόμου για τα ενοίκια, η καταχρηστική επέκταση του ωραρίου λειτουργίας των καταστημάτων κ.ο.κ.

- Η κυπριακή κοινωνία χαρακτηρίζεται από μια σειρά ανησυχητικά φαινόμενα με κυριότερο την οριζόντια απαξίωση των θεσμών και του πολιτικού συστήματος, ως αποτέλεσμα πρωτίστως της αδυναμίας του πολιτικού συστήματος να προστατεύσει τους πολίτες από τα δεινά που προκαλεί η τραπεζική κρίση. Ταυτόχρονα, η καλλιέργεια του φανατισμού και της μισαλλοδοξίας κατά του ΑΚΕΛ τα τελευταία χρόνια, σε συνάρτηση με σοβαρά κοινωνικά προβλήματα που επέφερε η κρίση, δημιούργησαν γόνιμο έδαφος για διείσδυση και ανάπτυξη επικίνδυνων ακροδεξιών, ρατσιστικών καταστάσεων. Καταστάσεων που πρέπει με αποφασιστικότητα να αντιμετωπιστούν.

Η Κύπρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Έχουν μεσολαβήσει 10 χρόνια από την ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ολοένα και περισσότερο γίνεται κατανοητό ότι οι αποφάσεις που λαμβάνονται στις Βρυξέλλες καθώς και η κατάσταση που επικρατεί στην ΕΕ επηρεάζουν τη ζωή των Κυπρίων. Η επιβολή του αντιλαϊκού μνημονίου με την έγκριση της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, έχει καταστήσει αυτή την οδυνηρή πραγματικότητα ακόμα πιο αντιληπτή στις συνειδήσεις των Κυπρίων.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως ορθά εκτίμησε το Κόμμα μας στις συνεδριακές του αποφάσεις, επιβεβαιώνει το χαρακτήρα της ως προωθημένου οργανισμού καπιταλιστικής ολοκλήρωσης. Στη βάση αυτή, λαμβάνουν χώρα διεργασίες που εμβαθύνουν την ολοκλήρωση της ΕΕ. Είναι η ίδια τάση η οποία εντείνεται με το ξέσπασμα της παγκόσμιας καπιταλιστικής κρίσης, χρησιμοποιώντας την ως πρόσχημα.

Η επιβολή της Συνθήκης της Λισαβόνας, η θεσμοθέτηση της Ενιαίας Οικονομικής Διακυβέρνησης, η Τραπεζική Ένωση, ο κανόνας για πλεονασματικούς προϋπολογισμούς των κρατών και η υιοθέτηση σειράς πακέτων στην κατεύθυνση μια ενιαίας πολιτικής των κρατών μελών υπό τον έλεγχο της ΕΕ και του λεγόμενου Διευθυντηρίου των Βρυξελλών, αποστερούν ακόμα περισσότερη κυριαρχία από την πολιτική εξουσία και τα Κοινοβούλια στις χώρες μέλη. Θεσμοθετούν τον νεοφιλελευθερισμό, αποδυναμώνουν τον κοινωνικό ρόλο του κράτους, ενισχύουν το έδαφος για επιθέσεις σε εργασιακά δικαιώματα και στο δημόσιο πλούτο ενδυναμώνουν την κερδοφορία και το ρόλο των πολυεθνικών μονοπωλίων και των ισχυρών κρατών. Περαιτέρω, η θεσμοθετημένη συνεργασία της ΕΕ με το ΔΝΤ, οξύνει τον αντιλαϊκό χαρακτήρα των πολιτικών της Ένωσης και υποτάσσει εντονότερα σειρά κρατών μελών, πρώτιστα της περιφέρειας.

Ταυτόχρονα, στο όνομα της «καταπολέμησης» της τρομοκρατίας χάνεται το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, ενώ για προστασία της «Ευρώπης φρούριο» εκατοντάδες κατατρεγμένοι από πολέμους και πείνα πνίγονται στη Μεσόγειο.

Στο επίπεδο της εξωτερικής πολιτικής, είναι εμφανής η στρατιωτικοποίηση των διεθνών σχέσεων, με την ενσωμάτωση σε νόμο του δόγματος του λεγόμενου προληπτικού πολέμου, της αυξανόμενης σύζευξης και συνέργειας μεταξύ ΕΕ-NATO, κοινών στοχεύσεων και εναλλαγής μέσων επιβολής της νέας τάξης πραγμάτων σε τρίτες χώρες. Εκατομμύρια ευρώ από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και των κρατών μελών δίνονται σε εξοπλιστικά προγράμματα και στρατιωτικές αποστολές την ίδια στιγμή που άλλες δαπάνες περικόπτονται.

Μέσα σε αυτές τις συνθήκες, το ΑΚΕΛ συνεχίζει και εντείνει τις προσπάθειές του μαζί με τα άλλα Κομμουνιστικά, Αριστερά και Προοδευτικά Κόμματα, για μια Ευρώπη διαφορετική, την Ευρώπη των λαών. Το ΑΚΕΛ παλεύει για να ανακοπεί η νεοφιλελεύθερη λαίλαπα που παρασύρει τις κατακτήσεις των εργαζομένων και οδηγεί στην όξυνση της μονοπωλιακής κατάστασης υπό το πρόσχημα του ανόθευτου ανταγωνισμού, κλείνοντας τους μικρομεσαίους, αποδυναμώνοντας την πολιτική στήριξη για τα ασθενέστερα στρώματα του πληθυσμού, οξύνοντας την ανεργία και αναπαράγοντας τη φτώχεια. Η κυβέρνηση θα πρέπει να αντισταθεί σε όλα τα θεσμικά επίπεδα στις επιβουλές των κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας μας.

Ο κυπριακός λαός, θύμα αυτών των πολιτικών, χρειάζεται να εντείνει την πάλη του για προστασία του βιοτικού του επιπέδου. Οι επερχόμενες εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποτελούν μια καλή ευκαιρία να σταλούν μηνύματα τόσο εντός όσο και εκτός της Κύπρου. Το ΑΚΕΛ θα εργαστεί προς αυτή την κατεύθυνση επεξεργαζόμενο ριζοσπαστικές, καινοτόμες και λειτουργικές προτάσεις προς όφελος του λαού μας και των λαών της ΕΕ.

3. ΟΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ, Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΑΝΟΙΓΟΝΤΑΙ

Το Κυπριακό είναι το κύριο πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο κυπριακός λαός στο σύνολό του. Από την ορθή επίλυσή του εξαρτάται στο μέγιστο βαθμό το μέλλον, η ειρήνη, η πρόοδος και η ευημερία της χώρας και του λαού μας. Αντίθετα η μη λύση, ή η επιβολή διχοτομικών διευθετήσεων, εγκυμονεί τεράστιους κινδύνους για την ύπαρξη της Κυπριακής Δημοκρατίας και το μέλλον του λαού μας.

Καθώς συμπληρώνονται σαράντα χρόνια από την τουρκική εισβολή και κατοχή σχεδόν του 40% του κυπριακού εδάφους, το Κυπριακό εξακολουθεί να παραμένει άλυτο. Οι επανειλημμένες προσπάθειες για λύση όλα αυτά τα χρόνια πάντα κατέληγαν σε αδιέξοδο, σε τελική ανάλυση λόγω της αδιαλλαξίας της Τουρκίας και της τουρκοκυπριακής πλευράς και της στήριξης του ιμπεριαλισμού. Ως αποτέλεσμα, εδραιώνονται ολοένα και περισσότερο τα κατοχικά τετελεσμένα.

Το ερώτημα που προκύπτει είναι τι κάνουμε με δεδομένο ότι η Τουρκία και η τουρκοκυπριακή ηγεσία εξακολουθούν να εμμένουν στην ύπαρξη δύο κρατών στο νησί, τα οποία θα έχουν μια χαλαρή συνένωση με συνομοσπονδιακά στοιχεία, ενώ αυξάνονται όσοι φανερά ή συγκαλυμμένα δεν απορρίπτουν διχοτομική λύση στην ελληνοκυπριακή πλευρά.

Το ΑΚΕΛ εξακολουθεί να θεωρεί ότι μια λύση βασισμένη στις αρχές του διεθνούς δικαίου και των αρχών στις οποίες εδράζεται η ΕΕ, στο πλαίσιο που καθορίζεται στα ψηφίσματα του ΟΗΕ και τις Συμφωνίες Υψηλού Επιπέδου, είναι προς το συμφέρον του κυπριακού λαού στο σύνολό του.

Με την παθητική παρέλευση του χρόνου σταδιακά υπονομεύονται βασικές αρχές και επιδιώξεις της ελληνοκυπριακής πλευράς: Αλλοιώνεται η κατάσταση επί του εδάφους, με αποτέλεσμα η δυνατότητα για ουσιαστικές εδαφικές προσαρμογές να διαβρώνεται σταδιακά. Οι περιουσίες των Ελληνοκυπρίων στα κατεχόμενα επίσης αλλοιώνονται κατά τρόπο που καθιστά ολοένα και πιο δύσκολη την αποκατάστασή τους στους νόμιμους δικαιούχους ή πωλούνται σε εξευτελιστικές τιμές στο κατοχικό καθεστώς, μέσω της Επιτροπής Αποζημιώσεων που λειτουργεί με τις ευλογίες του ΕΔΑΔ. Οι έποικοι αυξάνονται συνεχώς και συνιστούν ήδη πλειοψηφία στα κατεχόμενα, γεγονός που δυσκολεύει ακόμη περισσότερο την προσπάθεια για αποχώρησή τους. Οσον αφορά στην τουρκοκυπριακή κοινότητα, ούτε και αυτήν βολεύει η άκαρπη πάροδος του χρόνου, γιατί ακριβώς χάνεται η ίδια η ταυτότητά της μέσα από τη συνεχή αλλοίωση της δημογραφικής δομής.

Η δεινή οικονομική κατάσταση της Κύπρου καθιστά ακόμα πιο επιτακτική την ανάγκη για λύση, γιατί θα δώσει σημαντική ώθηση στην οικονομία που βουλιάζει συνεχώς χωρίς προοπτική ουσιαστικής ανάκαμψης στο προβλεπτό μέλλον λόγω των συνταγών της Τρόικας. Την ίδια στιγμή το ΑΚΕΛ δεν πρόκειται να αποδεχτεί η δύσκολη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο να μετατραπεί σε μοχλό πίεσης ή εκβιασμού από κάποιους, για να επιβληθεί απαράδεκτη λύση στο Κυπριακό.

Η ανακάλυψη υδρογονανθράκων στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη της Κυπριακής Δημοκρατίας συνιστά και για τις δύο κοινότητες ένα νέο σοβαρό κίνητρο για λύση. Οι μεν Τουρκοκύπριοι μόνο με τη λύση θα μπορούν να απολαμβάνουν και αυτοί τα οφέλη που θα προκύψουν, οι δε Ελληνοκύπριοι χρειάζονται ένα σταθερό και ασφαλές περιβάλλον που θα επιτρέψει απρόσκοπτη αξιοποίηση του πολύτιμου αυτού αγαθού.

Είναι και για όλους τους πιο πάνω λόγους που, παρ' όλες τις συνεχώς αυξανόμενες δυσκολίες, για το ΑΚΕΛ είναι μονόδρομος η αναζήτηση και επίτευξη λύσης βασισμένης στις αρχές του διεθνούς

δικαίου και των αρχών στις οποίες εδράζεται η ΕΕ, που να απελευθερώνει και επανενώνει τη χώρα και το λαό μας, στα πλαίσια μιας διζωνικής, δικοινοτικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα όπως αυτή καθορίζεται στα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας. Οποιαδήποτε άλλη επιλογή, με όποιο μανδύα κι αν περιβάλλεται, σε τελευταία ανάλυση θα οδηγήσει στην οριστική διχοτόμηση. Μια τέτοια «λύση» όχι απλώς θα συνιστούσε ξεπούλημα εδαφών της Κυπριακής Δημοκρατίας αλλά θα ήταν η αφετηρία νέων δεινών για τον τόπο και το λαό μας.

Επομένως η επιμονή στις συνεδριακές θέσεις του ΑΚΕΛ για τις αρχές, τη βάση και το περιεχόμενο της λύσης του Κυπριακού είναι επιβεβλημένη. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, το Κόμμα έχει επεξεργαστεί συγκροτημένες θέσεις για όλες ανεξαιρέτως τις πτυχές και κεφάλαια του προβλήματος.

Το ΑΚΕΛ σε ό,τι αφορά την εσωτερική πτυχή του κυπριακού προβλήματος εμμένει σε λύση δικοινοτικής διζωνικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα όπως αυτή προνοείται στα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας. Η λύση πρέπει να διασφαλίζει την ενότητα της χώρας, της οικονομίας και του λαού και τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των Κυπρίων. Το ΑΚΕΛ εμμένει ιδιαίτερα στη λειτουργικότητα της λύσης, τη διασφάλιση της ενότητας της χώρας, των θεσμών, της οικονομίας και του λαού γιατί αυτές είναι οι προϋποθέσεις για τους μελλοντικούς κοινούς ταξικούς, πολιτικούς και κοινωνικούς αγώνες Ε/κυπρίων και Τ/κυπρίων εργαζομένων. Εμμένουμε στην κατοχύρωση του δικαιώματος επιστροφής των προσφύγων.

Όσον αφορά στη διεθνή πτυχή του Κυπριακού, το ΑΚΕΛ εμμένει στην άρση της κατοχής, στην αποστρατιωτικοποίηση της Κυπριακής Δημοκρατίας έξω από όποιους στρατιωτικούς συνασπισμούς, στην απαλλαγή από τον εποικισμό και στην κατάργηση των όποιων επεμβατικών δικαιωμάτων. Η ευρωπαϊκή Κύπρος δεν έχει ανάγκη από εγγυήσεις και εγγυητές.

Ασφαλώς η επιδιωκόμενη λύση πρέπει να διασφαλίζει τη μία κυριαρχία, τη μία διεθνή προσωπικότητα και ιθαγένεια, το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και όλα όσα καθορίζονται στις συνεδριακές μας θέσεις. Σε αυτά δεν παρατηρούνται διαφωνίες, αλλά η ίδια η ζωή απέδειξε κατ' επανάληψη ότι δεν είναι αρκετά. Χρειάζεται και ένας ελάχιστος βαθμός συναίνεσης αναφορικά με το περιεχόμενο της έννοιας της διζωνικής, δικοινοτικής ομοσπονδίας, με πολιτική ισότητα όπως αυτή καθορίζεται στα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Ομοσπονδία σημαίνει δύο επίπεδα εξουσίας, κεντρικό κράτος και περιφέρειες, το καθένα με δικά του όργανα εξουσίας και συνεπακόλουθο καταμερισμό αρμοδιοτήτων μεταξύ τους. Διζωνικότητα σημαίνει ότι θα υπάρχουν δύο περιφέρειες στην ομοσπονδία και η κάθε κοινότητα θα διοικεί μία περιφέρεια. Δικοινοτικότητα σημαίνει ότι και οι δύο κοινότητες θα έχουν αποτελεσματική συμμετοχή στα ομοσπονδιακά όργανα και τις αποφάσεις. Πολιτική ισότητα, σύμφωνα με τον ορισμό του Συμβουλίου Ασφαλείας που αποδέχεται το Εθνικό Συμβούλιο, ναι μεν δεν σημαίνει ίση αριθμητική συμμετοχή σε όλα τα ομοσπονδιακά όργανα, αλλά σημαίνει, μεταξύ άλλων, αποτελεσματική συμμετοχή και ταυτόσημες εξουσίες και λειτουργίες των δύο ομόσπονδων μονάδων.

Ο λαός μας στη μεγάλη του πλειοψηφία είναι έτοιμος να επικυρώσει μέσα από δημοψήφισμα, με την ελεύθερή του βούληση, μια δίκαιη υπό τις περιστάσεις, λειτουργική και βιώσιμη λύση του Κυπριακού. Μέτρα εμπιστοσύνης που δεν θα υποκαθιστούν τη λύση και δεν θα αποτελούν αντικίνητρο γι' αυτήν μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία του κατάλληλου κλίματος. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια η ολοκληρωμένη πρόταση που υποβλήθηκε από τη δική μας πλευρά εδώ και μερικά χρόνια για επιστροφή της Αμμοχώστου στους νόμιμους κατοίκους της υπό τη διοίκηση του ΟΗΕ με αντάλλαγμα τη διάνοιξη του λιμανιού της Αμμοχώστου υπό την ΕΕ και άνοιγμα κεφαλαίων στις διαπραγματεύσεις Τουρκίας- ΕΕ , θα μπορούσε να συμβάλει σημαντικά.

Ακόμη πιο αναγκαία είναι η ειλικρίνεια, σαφήνεια και ομοψυχία από μέρους της πολιτείας και των πολιτικών δυνάμεων αναφορικά με το περιεχόμενο μιας εφικτής λύσης. Μόνο τότε οι πολίτες θα εμπιστευτούν τις προοπτικές της λύσης για πραγματική ασφάλεια, πρόοδο, ευημερία και ανάπτυξη προς όφελος και των δύο κοινοτήτων και του συνόλου του λαού.

Οι βρετανικές λεγόμενες κυρίαρχες Βάσεις τραυματίζουν την εδαφική ακεραιότητα της Κύπρου. Είναι ξένο σώμα και κατάλοιπο της αποικιοκρατίας. Το ΑΚΕΛ θα εξακολουθήσει να ζητά την κατάργηση των Βάσεων. Με τη λύση του Κυπριακού και την εδραίωση της επανενωμένης ομοσπονδιακής δημοκρατίας, Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι, ενωμένοι και ομόθυμοι, θα πρέπει να αγωνιστούμε για την απαλλαγή της Κύπρου από τις βρετανικές Βάσεις. Για όσο χρόνο οι Βάσεις παραμένουν στην Κύπρο οι Βρετανοί πρέπει να σέβονται την Κυπριακή Δημοκρατία και τις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει αναφορικά με τις Βάσεις. Πρέπει να σέβονται τα δικαιώματα των Κυπρίων πολιτών, που κατοικούν ή έχουν περιουσίες στο έδαφος των Βάσεων.

Παράλληλα, είναι σημαντικό να κατονομάζονται οι αίτιοι και υπαίτιοι της κυπριακής τραγωδίας, όπως τους υποδεικνύει το πόρισμα της Βουλής για το Φάκελο της Κύπρου. Το πόρισμα της Βουλής θα συμβάλει στο να αποκλειστούν μελλοντικά παρόμοιες πολιτικές και συμπεριφορές που μπορούν να οδηγήσουν σε νέα τραγωδία.

Η επαναπροσέγγιση στις σύγχρονες συνθήκες

Η επαναπροσέγγιση αποτελεί βασική πολιτική επιλογή του ΑΚΕΛ από το 1974 μέχρι σήμερα. Δεν θα ήταν υπερβολή να σημειωθεί ότι η πολιτική της επαναπροσέγγισης βοήθησε τα μέγιστα να διατηρηθεί η προοπτική επίλυσης του Κυπριακού ζωντανή όλα αυτά τα χρόνια, διαπαιδαγωγώντας συνειδήσεις και στις δύο κοινότητες για αποδοχή της διαφορετικότητας και για ειρηνική συμβίωση σε μια κοινή πατρίδα.

Η πολιτική της επαναπροσέγγισης είναι απόρροια της ταξικής μας προσέγγισης για κοινό αγώνα Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων για επανένωση της πατρίδας και του λαού μας, για δημιουργία προοπτικών κοινής πολιτικής και πάλης. Η επαναπροσέγγιση των δύο κοινοτήτων αντιμάχεται τον εθνικισμό-σοβινισμό που τόσα δεινά επισώρευσε στον τόπο μας. Αντιμάχεται τις ιδεολογικές βάσεις της ακροδεξιάς και τις δυνάμεις που έμμεσα ή άμεσα υποστηρίζουν τη διχοτόμηση ως τη λύση του Κυπριακού.

Για το ΑΚΕΛ η επαναπροσέγγιση είναι πρώτιστα πολιτική διαδικασία. Με κανένα τρόπο δεν εξαντλείται σε επαφές μόνο στο ανθρώπινο επίπεδο σχέσεων- χωρίς να παραγνωρίζουμε τη σημασία και αυτών των επαφών.

Το ΑΚΕΛ ποτέ δεν υποστήριξε ότι μόνο με την επαναπροσέγγιση των δύο κοινοτήτων μπορεί να επιλυθεί το Κυπριακό. Το πρόβλημα παραμένει άλυτο κύρια λόγω της συνεχιζόμενης παρουσίας της κατοχικής Τουρκίας στο νησί. Χωρίς την επαναπροσέγγιση όμως, δύσκολα θα επιτευχθεί και θα επιβιώσει μια λύση ομοσπονδίας. Η επαναπροσέγγιση δεν μπορεί από μόνη της να λύσει το Κυπριακό, αλλά χωρίς την επαναπροσέγγιση δεν μπορεί να υπάρξει βιώσιμη λύση του Κυπριακού.

Σε μια χρονική περίοδο που η κυπριακή κοινωνία συντηρητικοποιείται, που η ακροδεξιά σηκώνει κεφάλι, που ο εθνικισμός-σοβινισμός ενδυναμώνονται, η ενίσχυση της πολιτικής της επαναπροσέγγισης είναι η μόνη που μπορεί να κρατήσει την ελπίδα για επανένωση ζωντανή.

Μέσα σε αυτές τις συνθήκες επιβάλλεται:

- Να καταπολεμήσουμε πολιτικά και ιδεολογικά τον εθνικισμό-σοβινισμό και τον κοσμοπολίτικο φιλελευθερισμό και να ενισχύσουμε την προσήλωση στην επαναπροσέγγιση, ιδιαίτερα στις

γραμμές του Κόμματός μας.

- Να ενισχυθεί και να μαζικοποιηθεί το Κίνημα της Επαναπροσέγγισης με συγκεκριμένες πρωτοβουλίες και δράσεις.
- Να οικοδομήσουμε συμμαχίες και συνεργασίες ανάμεσα σε δυνάμεις στην κυπριακή κοινωνία που αγωνίζονται για την επανένωση του τόπου και δραστηριοποιούνται στον τομέα της επαναπροσέγγισης, αναγνωρίζοντας ότι αρκετές φορές διαφέρουν οι αφετηρίες και οι προσεγγίσεις μας.
- Να μελετούμε και να παρακολουθούμε τις εξελίξεις στην τουρκοκυπριακή κοινότητα που είναι μεταβαλλόμενες και κάποτε πολύπλοκες.

4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Παγκόσμια Οικονομική Κρίση

Η χώρα μας εισήλθε σε βαθιά οικονομική κρίση, η οποία επηρεάζει όλους σχεδόν τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Η τρέχουσα οικονομική κρίση είναι κρίση του καπιταλιστικού συστήματος και του νεοφιλελεύθερου μοντέλου οικονομικής ανάπτυξης. Είναι αποτέλεσμα της ροπής του συστήματος προς την επιδίωξη γρήγορου και υψηλού ποσοστού κέρδους όχι μέσω ανάπτυξης της πραγματικής οικονομίας, αλλά μέσω της κερδοσκοπίας στις χρηματοοικονομικές αγορές.

Ο νεοφιλελευθερισμός είναι η πιο ακραία μορφή και εργαλείο ανάπτυξης του καπιταλιστικού συστήματος. Στηρίζεται στην «ελεύθερη αγορά» με ελάχιστη παρέμβαση της πολιτείας, ενώ αντιτίθεται στο κοινωνικό κράτος και σε κάθε μορφή κοινωνικού ελέγχου της αγοράς και του πλούτου. Οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές έκαναν πιο έντονη την παγκόσμια οικονομική κρίση και δεν μπορούν να αποτελέσουν την απάντηση για το ξεπέρασμά της.

Η νεοφιλελεύθερη αντίληψη έχει κυριαρχήσει στις πολιτικές που εφαρμόζονται γενικά στην ΕΕ και ιδιαίτερα στην Ευρωζώνη, με πιο ακραία έκφραση τις πολιτικές στις χώρες οι οποίες έχουν υπογράψει μνημόνιο συναντίληψης με την Τρόικα. Μέσω των πολιτικών αυτών εδραιώνεται, με θεσμικές και διαρθρωτικές αλλαγές, η πολιτική και οικονομική επίθεση σε βάρος του ρόλου του κράτους, των μικρομεσαίων στρωμάτων και των εργαζομένων.

Η διαδικασία ολοκλήρωσης της ΕΕ, με προμετωπίδα την εμβάθυνση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ΟΝΕ), συνιστά εκχώρηση της κυριαρχίας των κρατών μελών σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι τομείς αρμοδιότητας που εκχωρούνται αφορούν μεταξύ άλλων τα δημόσια οικονομικά και επηρεάζουν το σύνολο της λειτουργίας ενός κράτους. Κατ' επέκταση, η εμβάθυνση της ΟΝΕ συνοδεύεται με πολιτικές που επικεντρώνονται στη συρρίκνωση του δημόσιου τομέα, στον περιορισμό του κοινωνικού κράτους και στην επίθεση κατά των δικαιωμάτων και κατακτήσεων των εργαζομένων.

Κύπρος και Μνημόνιο

Η κυπριακή οικονομία αντιμετώπιζε διαρθρωτικά προβλήματα και προβλήματα κατανομής του πλούτου για δεκαετίες. Τα δημόσια οικονομικά παρουσίασαν μια παροδική και συγκυριακή βελτίωση ως αποτέλεσμα της «φούσκας» στον τομέα των ακινήτων, στη συνέχεια όμως λόγω της ύφεσης επανήλθαν στα γενικά επίπεδα των διαχρονικών ελλειμμάτων. Παρόλα αυτά δεν αποτέλεσαν την αιτία της κρίσης, αλλά επιδεινώθηκαν λόγω της κρίσης. Η κυπριακή κρίση είναι κρίση βασικά του τραπεζικού τομέα, είναι αποτέλεσμα της απουσίας επαρκούς και ουσιαστικού ελέγχου από τις εποπτικές αρχές αλλά και λανθασμένων αποφάσεων που λήφθηκαν από στελέχη και τις διοικήσεις των τραπεζών.

Η τραπεζική κρίση έχει συμπαρασύρει μαζί της το σύνολο της οικονομίας της Κύπρου, καθώς δημιούργησε συνθήκες απόλυτης έλλειψης ρευστότητας με κατακόρυφη αύξηση της ανεργίας, κλείσιμο πολλών μικρομεσαίων επιχειρήσεων και ύφεση, η οποία επιδεινώθηκε από τις αποφάσεις της Κυβέρνησης Αναστασιάδη με το Eurogroup για κάλυψη των τραπεζικών ζημιών από την κατάσχεση των ανεξασφάλιστων καταθέσεων.

Κυρίαρχο φαινόμενο στη σημερινή οικονομική πραγματικότητα είναι η εφαρμογή του Μνημονίου, το οποίο συμφωνήθηκε με την Τρόικα από την Κυβέρνηση Αναστασιάδη. Το Μνημόνιο βασίζεται στην αντιφατική λογική ότι η απάντηση στα προβλήματα της κυπριακής οικονομίας είναι η

λιτότητα. Περισσότερη λιτότητα όμως, σημαίνει στην πράξη βαθύτερη ύφεση και βαθύτερη ύφεση απαιτεί, κατά τις συνταγές και την ιδεολογία του Μνημονίου, περισσότερη λιτότητα.

Το Μνημόνιο αποκλείει ουσιαστικά την ανάπτυξη, η οποία θα έδινε ώθηση στην οικονομία για να ανακάμψει από τη σημερινή ύφεση. Ταυτόχρονα, η συνεχής μείωση των εισοδημάτων των εργαζομένων και των συνταξιούχων, ο περιορισμός των δικαιωμάτων τους και η συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους δεν διορθώνουν τα προβλήματα, αλλά τα επιτείνουν βαθαινοντας ακόμα περισσότερο την κρίση.

Εξοδος από το Μνημόνιο

Ως ΑΚΕΛ θεωρούμε αναγκαία την αναζήτηση προτάσεων συνολικής απεμπλοκής από τις κατευθύνσεις του Μνημονίου. Στα πλαίσια αυτής της προσπάθειας έχουμε προτείνει ως ένα εργαλείο απεμπλοκής από τα δεσμά του Μνημονίου και ανάκαμψης της οικονομίας, την επιστροφή σε εγχώριο νόμισμα. Η εισαγωγή εγχώριου νομίσματος απαντά σε ένα σημαντικό πρόβλημα, αυτό της ανυπαρξίας ρευστότητας στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Απαιτεί ωστόσο πολιτική και κοινωνική συναίνεση, στα πλαίσια μιας οργανωμένης διαδικασίας εισαγωγής νέου νομίσματος.

Παρά την εντονότατη αντίθεσή μας με το Μνημόνιο και τις αντιλαϊκές πολιτικές που το συνοδεύουν, είμαστε έτοιμοι να εξετάσουμε κάθε εναλλακτική επιλογή που δημιουργεί προοπτικές ανάκαμψης και ευημερίας της κυπριακής κοινωνίας. Σε αυτά τα πλαίσια θα δώσουμε τη μάχη για ανακοπή των πιο αντιλαϊκών, αντεργατικών και αντιαναπτυξιακών προνοιών του Μνημονίου με βάση τα σημερινά δεδομένα.

Αντιπαλεύουμε την απροθυμία της κυβέρνησης Αναστασιάδη να εφαρμόσει διεκδικητική πολιτική απέναντι στην Τρόικα. Σε αρκετές περιπτώσεις μάλιστα η κυβέρνηση παρουσιάζεται «τροϊκανότερη» και από την ίδια την Τρόικα.

Ταυτόχρονα, επικεντρώνουμε την προσοχή μας στην προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων και του κοινωνικού κράτους για μια πιο δίκαιη κατανομή των οικονομικών και κοινωνικών βαρών.

Η κυπριακή οικονομία και οι προοπτικές ανάπτυξης

Η διεθνής οικονομική κρίση, τα προβλήματα των τραπεζών σε παγκόσμιο αλλά και εθνικό επίπεδο αλλά και οι διαχρονικές διαρθρωτικές αδυναμίες της κυπριακής οικονομίας συνέβαλαν στη δημιουργία ιδιαίτερα δύσκολων συνθηκών για την οικονομία το τελευταίο διάστημα. Οι αποφάσεις ωστόσο που λήφθηκαν εν μια νυκτί μεταξύ Αναστασιάδη - Eurogroup έχουν διαφοροποιήσει βίαια τη διάρθρωση της οικονομίας μας και έχουν οξύνει τις κοινωνικές αντιθέσεις και τις συνθήκες φτώχειας.

Βασική προϋπόθεση για να μπορέσει η χώρα να ξαναμπει σε πορεία ανάπτυξης είναι η εξυγίανση του τραπεζικού τομέα μέσω αυστηρότερης εποπτείας και εφαρμογής των κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης και η αναμόρφωση του χαρακτήρα του ώστε να αποκατασταθεί η στήριξη προς την πραγματική οικονομία. Η ανάκαμψη της οικονομίας και η εφαρμογή πολιτικών ανάπτυξης δεν είναι δυνατό να επιτευχθούν χωρίς χρηματοδοτικούς πόρους.

Εκείνο που χρειάζεται και απαιτεί ο τόπος σήμερα είναι μια προοδευτική απάντηση για έξοδο από την κρίση. Βασικός στόχος είναι ένα νέο οικονομικό μοντέλο, το οποίο θα στηρίζεται σε μια υγιή δημοσιονομική πολιτική, στο οποίο να βρίσκονται σε αρμονία μια πολυεπίπεδη οικονομική ανάπτυξη και η κοινωνική συνοχή και στο οποίο θα αξιοποιείται η ιδιωτική πρωτοβουλία και ο κοινωνικός χαρακτήρας σημαντικού μέρους της οικονομίας.

Βασικές παράμετροι επανασχεδιασμού της οικονομίας

- Διατήρηση του κοινωνικού χαρακτήρα των οργανισμών δημόσιας ωφέλειας και άμεσο νοικοκύρεμά τους, αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμό τους, ώστε να λειτουργήσουν αποτελεσματικότερα και να αποτελέσουν βραχίονες ανάπτυξης και περαιτέρω ενίσχυσης των οικονομικών του κράτους.
- Η οικονομική πολιτική να συνεχίσει να έχει στο επίκεντρό της τη μικρομεσαία επιχείρηση, μέσα από κίνητρα ανάπτυξης και εξειδικευμένα προγράμματα στήριξης και πρόσβασης στη χρηματοδότηση.
- Χρειάζεται μια νέα αγροτική μεταρρύθμιση με τον αγρότη στο επίκεντρο της πράσινης ανάπτυξης και νέες, ριζοσπαστικές μέθοδοι εμπορίας. Ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου με ανάδειξη και αξιοποίηση όλων των οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και περιβαλλοντικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων που την χαρακτηρίζουν.
- Ουσιαστική ενίσχυση της προσπάθειας στους τομείς έρευνας και καινοτομίας, έτσι που να βοηθηθούν οι ερευνητές να αυξήσουν τις δυνατότητές τους για περισσότερη άντληση κονδυλίων. Οι τομείς που θα προωθηθούν να σχετίζονται κατά προτεραιότητα με τις προοπτικές οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.
- Σωστή αξιοποίηση του φυσικού αερίου, το οποίο μπορεί να δημιουργήσει ευκαιρίες για προσέλκυση επενδύσεων και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας μέσα από την ανάπτυξη των υποδομών και την κατασκευή του Τερματικού Σταθμού Υδροποίησης Φυσικού Αερίου. Ταυτόχρονα η έλευση φυσικού αερίου θα φέρει κάθετη μείωση στο κόστος παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος και θα βοηθήσει στην ανάπτυξη νέων κλάδων σε βιομηχανίες επεξεργασίας και εξαγωγής παράγωγων και στην εγκατάσταση στην Κύπρο ενεργοβόρων βιομηχανιών
- Εμπλουτισμός και εφαρμογή της τουριστικής στρατηγικής, ώστε ο κυπριακός τουρισμός να γίνει πιο ποιοτικός, να αποκτήσει ταυτότητα και να αντιμετωπίσει την εποχικότητα
- Καταρτισμός στρατηγικής για στήριξη και ανάπτυξη της βιομηχανικής παραγωγής.
- Επένδυση σε νέες μορφές συνεταιριστικής οικονομίας.
- Ο Συνεργατισμός έχει χάσει πλέον τον ουσιαστικό κοινωνικό και οικονομικό χαρακτήρα. Μετατράπηκε ουσιαστικά σε κρατική, εμπορική τράπεζα, αφήνοντας το λαό σε σημαντικό βαθμό έρμαιο του τραπεζικού κεφαλαίου. Επιβάλλεται να αγωνιστούμε για να τον επαναφέρουμε στον αρχικό του χαρακτήρα.
- Ανάπτυξη στους τομείς των ναυτιλιακών, νομικών, χρηματοοικονομικών, συμβουλευτικών και άλλων υπηρεσιών αξιοποιώντας την ευρωπαϊκή ιδιότητα της Κύπρου, τη γεωγραφική θέση της χώρας μας, την υψηλή τεχνική υποδομή και το άριστα καταρτισμένο εργατικό δυναμικό.
- Αναβάθμιση της πολιτικής για προσέλκυση παραγωγικών επενδύσεων. Τεράστιες δυνατότητες υπάρχουν στους τομείς της Έρευνας, της Καινοτομίας, της Ψηφιακής Τεχνολογίας, της Υγείας και της Παιδείας.
- Συνεχής βελτίωση της παραγωγικότητας μέσα από την τεχνολογική αναβάθμιση, τη βελτίωση των τεχνικών διεύθυνσης των κυπριακών επιχειρήσεων και τη συνεχή επιμόρφωση των εργαζομένων.
- Ενίσχυση του κοινωνικού κράτους και στήριξη των ευάλωτων στρωμάτων του πληθυσμού

- Επικέντρωση του συνόλου της πολιτείας στην καταπολέμηση της ανεργίας μέσα από τη δημιουργία νέων, ποιοτικών και αξιοπρεπών θέσεων εργασίας, με στόχο την ένταξη ή επανένταξη στην παραγωγική δραστηριότητα.
- Προστασία της εργασίας και σεβασμός των εργασιακών θέσμιων και του μοντέλου εργασιακών σχέσεων που έχουμε στην Κύπρο, το οποίο βασίζεται στην κοινωνική διαβούλευση και το θεσμό των συλλογικών διαπραγματεύσεων και σύναψης συλλογικής σύμβασης.
- Ανασυγκρότηση της κοινωνικής πολιτικής με στόχο τη δικαιότερη ανακατανομή του εθνικού εισοδήματος, την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και τη στήριξη κοινωνικά ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού.
- Διαμόρφωση ενιαίας εθνικής στεγαστικής πολιτικής. Η περικοπή δαπανών από τη στεγαστική πολιτική, ιδιαίτερα σε σχέση με τους πρόσφυγες, περιορίζει τις δυνατότητες απόκτησης στέγης για ένα μεγάλο φάσμα του πληθυσμού.
- Εισαγωγή μέτρων και πολιτικών για ελάφρυνση υπερδανεισμένων νοικοκυριών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (επιτόκιο, χρεώσεις, μη εκποίηση πρώτης κατοικίας).
- Υπεράσπιση του κοινωνικού χαρακτήρα στους τομείς της Υγείας, της Παιδείας, του Αθλητισμού και του Πολιτισμού. Διασφάλιση της δωρεάν πρόσβασης στην Υγεία και στην Παιδεία. Επίσπευση της εφαρμογής του ΓεΣΥ.

Το ΑΚΕΛ απέναντι στις πολιτικές λιτότητας και βαθιάς ύφεσης αντιπροτείνει πολιτικές ανάπτυξης για να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για νέες, ποιοτικές και αξιοπρεπείς θέσεις εργασίας. Απέναντι στην απορρύθμιση της αγοράς εργασίας και τη συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους αντιπροτείνει πολιτικές ενίσχυσης του κοινωνικού κράτους και στήριξης των λαϊκών στρωμάτων και των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού.

5. Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΔΙΑΠΛΟΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ ΚΑΙ Η ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

Από τα μέσα της δεκαετίας του '90, ως Κόμμα διαπιστώναμε ένταση των φαινομένων σήψης και διαφθοράς στην κυπριακή κοινωνία. Φαινόμενα τα οποία όχι μόνο δεν αντιμετωπίστηκαν αποφασιστικά ούτως ώστε να παταχθούν, αλλά με τη συνέργεια ή την ανοχή διαφόρων παραγόντων, διαιωνίζονται και πολλαπλασιάζονται.

Σε ένα κοινωνικο-οικονομικό σύστημα, το οποίο εξιδανικεύει το εύκολο κέρδος και τον πλούτο, φαινόμενα όπως η διαπλοκή κράτους και επιχείρησης και η συνακόλουθη διαφθορά πολιτειακών αξιωματούχων και δημοσίων λειτουργών είναι καθημερινά φαινόμενα. Στον αντίποδα βρίσκεται η διαφάνεια. Η εδραίωση συνθηκών διαφάνειας και λογοδοσίας και η γνώση ότι η διαφθορά θα εκτεθεί στο κοινωνικό σύνολο μπορούν να λειτουργήσουν αποτρεπτικά.

Αντικειμενικά η οικονομική κρίση έχει οδηγήσει στην εξωτερίκευση τέτοιων φαινομένων. Είναι πλέον κοινωνική αναγκαιότητα να αυξηθούν οι μηχανισμοί ελέγχου και πρόληψης καθώς και εκείνοι της πάταξης και της τιμωρίας. Χωρίς να υιοθετούμε λογικές στοχοποίησης και ισοπέδωσης, είτε του πολιτικού κόσμου είτε της δημόσιας υπηρεσίας είτε οποιωνδήποτε βρίσκονται σε θέση εξουσίας, εκτιμούμε ότι για να βρísκει πρόσφορο έδαφος η διαπλοκή και η διαφθορά -εξ αντικειμένου- προϋποθέτει συμμετοχή τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα. Ασφαλώς διαπλοκή υπάρχει και ευρύτερα και αγγίζει μερίδα των μέσων μαζικής επικοινωνίας, την εκκλησία και άλλους οργανισμούς. Και εδώ χρειάζεται, ως πολιτεία και ως κοινωνία, να εγκύψουμε σοβαρά.

Στο παρελθόν αλλά και πιο πρόσφατα είχαμε ασχοληθεί εκτεταμένα με τρόπους αντιμετώπισης φαινομένων διαπλοκής και διαφθοράς στην κυπριακή κοινωνία καταθέτοντας προτάσεις, μερικές από τις οποίες πήραν τη μορφή νομοθεσιών. Το 2010 είχαμε επίσης διοργανώσει σειρά δραστηριοτήτων με στόχο τον εμπλουτισμό των θέσεών μας και την ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου για αντιμετώπιση των αρνητικών αυτών φαινομένων. Πλείστες θέσεις μας αντανακλώνται και στην εγκαθίδρυση ανεξάρτητων θεσμών και αξιωματούχων, ο ρόλος των οποίων είναι, μεταξύ άλλων, και η αντιμετώπιση της διαφθοράς.

Για την κυπριακή Αριστερά, μια κοινωνία η οποία ανέχεται τέτοια φαινόμενα ή ακόμα χειρότερα τα αναπαράγει, δεν είναι υγιής. Σε ό,τι αφορά στο ίδιο το Κόμμα και ιδιαίτερα τα στελέχη του, η διαχρονική και σταθερή απαίτηση για εντιμότητα και η ανάγκη να καθοδηγούμε την κοινωνία με τη δύναμη του δικού μας παραδείγματος, καθίσταται πέραν από αδήριτη.

Ασφαλώς ο ρόλος μας δεν περιορίζεται στην ανάλυση των κοινωνικών φαινομένων. Μέσα από την καθημερινή δουλειά και δράση μας θα πρέπει να προτείνουμε λύσεις. Χωρίς να έχουμε αυταπάτες ότι φαινόμενα σύμφυτα του καπιταλισμού μπορούν να εξαλειφθούν στις δοσμένες κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες.

Ριζική αντιμετώπιση των φαινομένων διαπλοκής και διαφθοράς συνεπάγεται αλλαγή νοοτροπίας και μια διαφορετική, ανώτερη κοινωνική συνείδηση. Και προς αυτήν την κατεύθυνση θα πρέπει να συνεχίσουμε να διαπαιδαγωγούμε το κομματικό σύνολο και την κοινωνία ευρύτερα.

Κτίζοντας στις βασικές μας διαπιστώσεις αλλά και δράσεις που ήδη τροχοδρομούνται, οι προτάσεις μας, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν πρακτικά και θεσμικά μέτρα, τα οποία αφορούν (α) το Κόμμα και το ευρύτερο Κίνημα της Αριστεράς, και (β) την κοινωνία ευρύτερα και τους θεσμούς.

Προτάσεις για το Κόμμα και το ευρύτερο Λαϊκό Κίνημα

1. Έχουμε ήδη αποφασίσει και προχωρούμε στην εθελούσια δημοσιοποίηση του πόθεν έσχες των μελών του Π.Γ. της Κ.Ε. ΑΚΕΛ, των μελών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά, Νέες Δυνάμεις καθώς και πρώην κυβερνητικών αξιωματούχων που είναι στελέχη του Κόμματος.
2. Παράλληλα, από φέτος προχωρούμε στη δημοσιοποίηση των ετήσιων εξελεγμένων λογαριασμών της Κ.Ε. ΑΚΕΛ και ανάρτησή τους για συγκεκριμένη χρονική περίοδο στην επίσημη ιστοσελίδα του Κόμματος, επιπρόσθετα από την εξέτασή τους στα τακτικά συνέδρια του Κόμματος από τα μέλη, που γίνεται από δεκαετίες.
3. Αν και είναι κοινή διαπίστωση ότι ο περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμος χρειάζεται βελτιώσεις, για το περιεχόμενο του οποίου έχουμε συγκεκριμένες εισηγήσεις, η πιστή εφαρμογή του από το Κόμμα πρέπει να θεωρείται δεδομένη.

Θεσμικές προτάσεις προς την κοινωνία

4. Θεσμική ρύθμιση περιορισμού θητειών σε διάφορα πολιτειακά αξιώματα και εναλλαξιμότητα σε όλες ανεξαιρέτως τις θέσεις της Δημόσιας Υπηρεσίας.
5. Διεύρυνση του καταλόγου των ελεγχόμενων προσώπων για σκοπούς υποβολής δήλωσης «πόθεν έσχες», η οποία να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις τρεις εξουσίες (εκτελεστική, νομοθετική, δικαστική), όλους τους δημόσιους και κρατικούς αξιωματούχους από μια θέση/κλίμακα και άνω, όλους τους ανεξάρτητους αξιωματούχους και ρυθμιστές, επιτρόπους, προέδρους και μέλη διοικητικών συμβουλίων οργανισμών δημόσιας ωφέλειας, αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης κ.ο.κ. Γενικά το «πόθεν έσχες», για να καταστεί αποτελεσματικό, πρέπει να αφορά όλους όσους διαχειρίζονται δημόσιο χρήμα ασκώντας δημόσια εξουσία ή ως εκ της θέσεώς τους λαμβάνουν σημαντικές αποφάσεις που επηρεάζουν τα δημόσια οικονομικά ή τη δημόσια διοίκηση.
6. Εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τις προσφορές και αγορές εξοπλιστικών προγραμμάτων με σκοπό την πάταξη της διαφθοράς και της διαπλοκής, πάντοτε έχοντας υπόψη την πτυχή της εθνικής ασφάλειας καθώς και του απόρρητου που διέπει τον τομέα της Αμυνας.
7. Δυνατότητα δημοσίου ελέγχου όλων των προσφορών που κατακυρώνονται στον δημόσιο και ημιδημόσιο τομέα ανεξαρτήτως ποσού.
8. Ρύθμιση των οικονομικών δραστηριοτήτων μη κυβερνητικών οργανώσεων, περιλαμβανομένης της χρηματοδότησης, ούτως ώστε να διέπονται από νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο θα προωθήσουμε.
9. Εκσυγχρονισμό των εκλογικών νόμων που θα περιλαμβάνει επιμήκυνση της περιόδου ελέγχου των εκλογικών δαπανών.
10. Δημοσιοποίηση των εξελεγμένων λογαριασμών των ΜΜΕ, έντυπων και ηλεκτρονικών, με ταυτόχρονη πληροφόρηση της κοινής γνώμης για τους πραγματικούς ιδιοκτήτες (beneficial owners) περιλαμβανομένων θυγατρικών και συνδεδεμένων εταιρειών.
11. Υποχρεωτική δήμευση περιουσίας πρώην πολιτειακών αξιωματούχων και δημόσιων λειτουργών από την κλίμακα Α13 και άνω, οι οποίοι καταδικάζονται για οικονομικά εγκλήματα ή για αδικήματα φοροδιαφυγής.

12. Νομοθετική ρύθμιση αυστηρότερων ποινών έτσι που οι επιπτώσεις από τυχόν διάπραξη αδικημάτων εις βάρος του Δημοσίου να είναι αποτρεπτικές για τη διάπραξή τους.

Αναμφίβολα η αντιμετώπιση των φαινομένων διαπλοκής και διαφθοράς είναι υπόθεση όλων. Ως Κόμμα θα συνεχίσουμε να αναλαμβάνουμε πρωτοβουλίες προς διάφορες κατευθύνσεις για ευαισθητοποίηση της κοινωνίας, για καλλιέργεια κουλτούρας απόρριψης τέτοιων συμπεριφορών και ασφαλώς για αυστηρή εφαρμογή των υφιστάμενων νομοθεσιών.

Η διαφάνεια εμβαθύνει τη δημοκρατία. Η πάταξη της διαφθοράς συμβάλλει στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των πολιτών προς τους θεσμούς, στοιχείο απαραίτητο, ιδιαίτερα σε μια ημικατεχόμενη πατρίδα.

6. Η ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΑΚΕΛ

Η φυσιογνωμία ενός Κόμματος διαμορφώνεται από τρία βασικά χαρακτηριστικά: την ανθρωποκεντρική κοσμοθεωρία που πρεσβεύει, το πολιτικό πρόγραμμα που προτάσσει και το οργανωτικό μοντέλο πάνω στο οποίο δομείται.

Το ΑΚΕΛ, ως ένα σύγχρονο κομμουνιστικό κόμμα καθοδηγείται από την κοσμοθεωρία του μαρξισμού - λενινισμού «που αναπτύσσεται με την ασταμάτητη πρόοδο της γνώσης και την οικονομική και πολιτική εξέλιξη». Αυτό σημαίνει ότι για το ΑΚΕΛ η κοινωνία είναι ταξική και η ταξική πάλη κινητήρια δύναμη της προόδου. Κατά συνέπεια υπερασπίζεται τα ταξικά, κοινωνικά και πολιτικά συμφέροντα του κόσμου της εργασίας. Το ΑΚΕΛ είναι Κόμμα που πιστεύει πως ο καπιταλισμός δεν είναι το τελικό στάδιο στην ανάπτυξη της ανθρώπινης κοινωνίας, αλλά ότι ένας άλλος, ποιοτικά διαφορετικός κόσμος, είναι εφικτός. Ο κόσμος του σοσιαλισμού. Αυτό είναι το όραμα του ΑΚΕΛ. Η οικοδόμηση μιας δημοκρατικής και ανθρώπινης σοσιαλιστικής κοινωνίας.

Είναι πεποίθηση του ΑΚΕΛ ότι δεν μπορεί οι μεγάλες ανισότητες, η φτώχεια, η πείνα, η εκμετάλλευση και η ανθρώπινη αλλοτρίωση, οι πόλεμοι και η καταστροφή του περιβάλλοντος, να είναι το απαραίτητο τίμημα της ανάπτυξης και της προόδου.

Ο καπιταλισμός σε σχέση με όλα τα προηγούμενα κοινωνικο-οικονομικά συστήματα διαδραμάτισε στην ιστορία ρόλο επαναστατικό, αλλά αυτό το έκανε θυσιάζοντας τις δύο πηγές του πλούτου, τον άνθρωπο και το περιβάλλον. Αυτός ο επαναστατικός ρόλος έχει προ πολλού εξαντληθεί. Στη σημερινή εποχή η εκμετάλλευση των δύο πηγών του πλούτου έχει τόσο πολύ εντατικοποιηθεί σε σημείο που ο ανθρώπινος πολιτισμός να κινδυνεύει. Οι συνεχείς οικονομικές και κοινωνικές κρίσεις, αλλά και η οικολογική κρίση είναι εκφράσεις της κρίσης του ίδιου του καπιταλιστικού συστήματος, τις οποίες δεν μπορεί να ξεπεράσει.

Η εκμεταλλευτική φύση του καπιταλισμού δεν του επιτρέπει να αναπτύσσεται σε αρμονία με το περιβάλλον, ούτε και μπορεί να διασφαλίσει την αειφορία του. Επανελημμένα έχει αποδειχθεί ότι ο καπιταλισμός στη μακράιωνη ιστορία του δεν μπορεί με μέτρο, ορθολογισμό και ηθική να πετυχαίνει ανάπτυξη. Τουναντίον, αναπτύσσεται με τεράστιο κόστος για την ανθρωπότητα υποσκάπτοντας την προοπτική της κοινωνίας. Γι' αυτό και ο καπιταλισμός δεν μπορεί να αποτελεί το τέλος της ανθρώπινης ιστορίας.

Πιστεύοντας στη σοσιαλιστική προοπτική της ανθρωπότητας, ως ΑΚΕΛ απορρίπτουμε ένα κόσμο στον οποίο τα εγωιστικά συμφέροντα του μεγάλου υπερεθνικού και εθνικού κεφαλαίου να καθορίζουν την τύχη δισεκατομμυρίων ανθρώπων. Απορρίπτουμε ένα κόσμο, στον οποίο οι ληστρικοί πόλεμοι και οι ιμπεριαλιστικές πολιτικές προκαλούν εκατόμβες θυμάτων και αποστερούν από ολόκληρες χώρες και περιοχές του πλανήτη την ελπίδα για το μέλλον. Απορρίπτουμε ένα κόσμο στον οποίο οι ανισότητες και η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο καταδικάζουν στην πείνα και την εξαθλίωση δισεκατομμύρια ανθρώπων τη στιγμή που ο παραγόμενος πλούτος μπορεί να θρέψει ολόκληρο τον πληθυσμό του πλανήτη.

Είναι φανερό και αποδεδειγμένο ότι όπου και όταν η λογική του κέρδους καθορίζει όλα τα υπόλοιπα, η δημοκρατία πλήττεται και λειτουργεί με περιορισμούς. Η αχαλίνωτη ελευθερία των μεγάλων πολυεθνικών εταιρειών σημαίνει καταπίεση και εκμετάλλευση για την πλειοψηφία του κόσμου. Ο καπιταλισμός είναι ένα σύστημα που διαρκώς γεννά κρίσεις και καταστροφές.

Αυτή η τραγική και απάνθρωπη κατάσταση πρέπει να αλλάξει. Και μπορεί να αλλάξει στο πλαίσιο ενός κοινωνικο-οικονομικού συστήματος, στο οποίο καθοριστικός παράγοντας διαμόρφωσης πολιτικής δεν είναι η λογική του κέρδους αλλά οι ανάγκες του ανθρώπου και της κοινωνίας.

Η κατάσταση μπορεί να αλλάξει στο πλαίσιο ενός συστήματος στο οποίο η δημοκρατία και οι θεσμοί της λειτουργούν χωρίς τη νόθευση και αλλοίωσή τους από εγωιστικά και αλλότρια συμφέροντα. Στο πλαίσιο ενός συστήματος στο οποίο θα υπάρχει πραγματική και ανεμπόδιστη ελευθερία, ισότητα, δικαιοσύνη, αλληλεγγύη, διαφάνεια, αξιοκρατία. Θα υπάρχει πλουραλισμός και δημοκρατικός έλεγχος από μέρους της κοινωνίας στην κάθε μορφή εξουσίας που διαχειρίζεται θέματα εκ μέρους της. Σε μια κοινωνία όπου τα ατομικά και τα συλλογικά ανθρώπινα δικαιώματα θα γίνονται πλήρως σεβαστά. Αυτή είναι η σοσιαλιστική κοινωνία.

Βάση αυτής της κοινωνίας αποτελεί η κοινωνική ιδιοκτησία των βασικών μέσων παραγωγής. Μόνο η κοινωνική ιδιοκτησία μπορεί να καταστήσει εφικτό τον εξορθολογισμό της οικονομίας, της παραγωγής και του εμπορίου. Τότε η οικονομία δεν θα έχει την παραγωγή και την κατανάλωση ως αυτοσκοπό αλλά θα έχει ως στόχο την ικανοποίηση των εύλογων αναγκών -πνευματικών και υλικών- της κοινωνίας.

Η κοινωνική ιδιοκτησία στα βασικά μέσα παραγωγής και η διαχείρισή τους από τους ίδιους τους εργαζόμενους, είναι η ισχυρή βάση και το εφαλτήριο για εξάλειψη της εκμετάλλευσης, της ανισότητας, της φτώχειας, της αλλοτρίωσης, των πολέμων, της καταπίεσης και των διακρίσεων. Είναι πάνω σ' αυτή τη βάση που οι οικουμενικές αξίες της δημοκρατίας, της ελευθερίας, της ισότητας, της δικαιοσύνης, της ειρήνης, της αλληλεγγύης, του σεβασμού της διαφορετικότητας σε άρρηκτη σχέση με τον πατριωτισμό και το διεθνισμό, μπορούν να βρουν έκφραση και εφαρμογή σε συγκεκριμένες πολιτικές.

Όλα αυτά αποτελούν τη λυδία λίθο της ταυτότητας και της δράσης της Αριστεράς, η οποία έχοντας ως καθοδήγηση το σοσιαλιστικό της όραμα δεν παραμένει καθηλωμένη και απαθής στις συνθήκες του καπιταλισμού, αλλά αγωνίζεται για την απάμβλυνση των αντιθέσεων που εμποδίζουν την προετοιμασία και την έλευση ενός καλύτερου μέλλοντος. Πέραν τούτων, αναγνωρίζεται η ανάγκη συνέχισης του ιδεολογικού μας μετώπου και των παραμέτρων που το συναποτελούν λαμβάνοντας υπόψη τα νέα δεδομένα.

Η προοπτική του σοσιαλισμού οικοδομείται μέσα από τους μικρούς και μεγάλους εθνικούς και υπερεθνικούς αγώνες της προοδευτικής ανθρωπότητας υπέρ της ειρήνης και των οικουμενικών αξιών, ενάντια στον ιμπεριαλισμό και τους ληστρικούς επεκτατικούς πολέμους που πυροδοτεί σε ολόκληρο τον πλανήτη.

Οικοδομείται μέσα από τους μικρούς και μεγάλους αγώνες κατά της εκμετάλλευσης και για χαλιναγώγηση της πολιτικής του μεγάλου κεφαλαίου. Για δικαιότερη κατανομή του παραγόμενου πλούτου. Για προάσπιση και ενίσχυση των δικαιωμάτων και κατακτήσεων των εργαζομένων. Για αξιοπρεπή ζωή και τη διασφάλιση της πρόσβασης των πολιτών στην Παιδεία, την Υγεία, τον Πολιτισμό, την Κοινωνική Πρόνοια. Για περισσότερη δημοκρατία και συμμετοχή των πολιτών στο κοινωνικό γίγνεσθαι, για περισσότερη ελευθερία. Η προοπτική του σοσιαλισμού καλλιεργείται ακόμα με τους αγώνες ενάντια στον εθνικισμό-σοβινισμό, το ρατσισμό, τις κάθε μορφής διακρίσεις, την κοινωνική και πολιτική καταπίεση. Όλα αυτά βέβαια, εντασσόμενα σε ένα στρατηγικό σχεδιασμό υπέρβασης του υπάρχοντος συστήματος.

Το ΑΚΕΛ δημιουργήθηκε και αναπτύχθηκε υπηρετώντας τον άνθρωπο της χειρωνακτικής και της πνευματικής εργασίας. Υπηρετώντας τα καλώς νοούμενα συμφέροντα των εργαζομένων, το Κόμμα μας αντικειμενικά εκπροσωπεί και τα συμφέροντα των μικρομεσαίων στρωμάτων και ευρύτερα του λαού μας. Το ΑΚΕΛ από την ίδρυσή του υπηρετεί τα συμφέροντα της μεγάλης πλειοψηφίας της κοινωνίας και όχι το ιδιοτελές συμφέρον του μεγάλου κεφαλαίου. Αρμονικά και προς όφελος της κοινωνίας συνδυάζει το ταξικό με το πατριωτικό συμφέρον και μέσα από την ακολουθούμενη πολιτική του αναδείχθηκε σε εθνική δύναμη με πρωταγωνιστικό ρόλο.

Το Κόμμα δήλωσε «παρών» και αποτέλεσε την πρωτοπορία στους αγώνες της Κύπρου για ελευθερία και δημοκρατία ενάντια στην αποικιοκρατία και το φασισμό. Δηλώνει ενεργητικά «παρών» και αποτελεί πρωτοπορία των αγώνων για υπεράσπιση και ολοκλήρωση της ανεξαρτησίας της πατρίδας μας, απελευθέρωση και επανένωση του τόπου και του λαού μας.

Το ΑΚΕΛ δηλώνει «παρών» και αγωνίζεται για την αντιμετώπιση των συνεπειών από την οικονομική κρίση, η οποία είναι αποτέλεσμα της παγκόσμιας συστημικής κρίσης του καπιταλισμού, αλλά και της κρίσης των τραπεζών στην Κύπρο. Έχουμε σταθερή τη θέση ότι η κρίση δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με τις πολιτικές λιτότητας που ξηλώνουν το κοινωνικό κράτος, ακυρώνουν κεκτημένα των εργαζομένων και δεν αφήνουν κανένα περιθώριο στις πολιτικές της ανάπτυξης γι' αυτό και είμαστε κάθετα ενάντια σ' αυτές. Η κρίση δεν μπορεί να αποτελεί άλλοθι για να επιβάλλονται οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές που στοχεύουν στη διεύρυνση των ανισοτήτων στη διανομή και αναδιαμονή του πλούτου ακόμα περισσότερο υπέρ του μεγάλου κεφαλαίου. Το ΑΚΕΛ συνεχίζει να αντιστέκεται στο νεοφιλελευθερισμό και να υπερασπίζεται την απαίτηση των εργαζομένων, για δικαίωμα στην εργασία και εργασία με δικαιώματα. Για προστασία και ενίσχυση του κοινωνικού κράτους, το οποίο να εκφράζει την ευαισθησία του για τους πολίτες με πολιτικές πρόνοιας και ευημερίας, δημοκρατικής παιδείας και σύγχρονου γενικού σχεδίου υγείας.

Πιστό στη μαρξιστικο-λενινιστική ιδεολογία του, την ιστορία του και την πλούσια αγωνιστική προσφορά του, το ΑΚΕΛ συνεχίζει να δηλώνει «παρών» στους αγώνες για τον τόπο και τους ανθρώπους του. Ασκώντας την πολιτική του όπως πάντα με υπευθυνότητα και συνέπεια στις οικουμενικές αρχές. Με ρεαλισμό και ευελιξία, σε διαλεκτική ενότητα με την κοινωνία μακριά από δογματισμούς. Με ευαισθησία στα προβλήματα των πολιτών και ανοικτό διάλογο με την κοινωνία. Με ξεκάθαρες θέσεις, διαφάνεια και ανιδιοτέλεια.

Το ΑΚΕΛ δηλώνει «παρών» στον αγώνα για μια Ευρώπη των λαών και όχι των μονοπωλίων. Για μια Ευρώπη της ειρήνης και όχι της στρατιωτικοποίησης. Για μια Ευρώπη της δημοκρατίας και της λογοδοσίας στον κυρίαρχο λαό και όχι του μεγάλου κεφαλαίου, της ολιγαρχίας και της ανεξέλεγκτης εξουσίας των τεχνοκρατών στις Βρυξέλλες.

Το ΑΚΕΛ, συνεπές στη διεθνιστική του ιδεολογία στέκεται αλληλέγγυο με τους λαούς που μάχονται για εθνική ανεξαρτησία, δημοκρατία και ανθρώπινα δικαιώματα. Στηρίζει τους εργαζόμενους όλου του κόσμου στους αγώνες τους ενάντια στην παγκοσμιοποίηση των πολυεθνικών και στην καπιταλιστική εκμετάλλευση, για κοινωνική πρόοδο και σοσιαλισμό. Εργάζεται για το συντονισμό και την ενότητα δράσης των πολιτικών κομμάτων και κοινωνικών δυνάμεων που εκφράζουν τους εργαζόμενους. Συστρατεύεται με τις δυνάμεις της ειρήνης ενάντια στον ιμπεριαλισμό, τους επιδρομικούς πολέμους που διεξάγει και τη λεγόμενη νέα τάξη πραγμάτων.

7. Η ΤΙΜΗ ΚΑΙ Η ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΑΚΕΛ

«Το ΑΚΕΛ αντλεί τη δύναμή του από την ιδεολογική, πολιτική και οργανωτική του συνοχή, τη λειτουργία της εσωκομματικής δημοκρατίας, τη συλλογική δουλειά, τη συνειδητή συμμετοχή και δράση των μελών του, τη συνεχή διεύρυνση και ενίσχυση των δεσμών του με τους εργαζόμενους και το λαό». Αυτή η καταστατική αρχή αποτελεί το θεμέλιο πάνω στο οποίο ορθώνεται ολόκληρο το οικοδόμημα του ΑΚΕΛ. Αυτή είναι η βάση από την οποία προκύπτουν όλα τα χαρακτηριστικά που πρέπει να συγκεντρώνει το κομματικό μέλος: η πίστη στην ιδεολογία, η ενσυνείδητη πειθαρχία, το ήθος, η δραστήρια συμμετοχή στην κομματική ζωή και στους λαϊκούς αγώνες, η επαφή με την κοινωνία, η αυτομόρφωση και η συνεχής επαγρύπνηση για την περιφρούρηση του Κόμματος.

Η ορθή συνειδητοποίηση της ιδιότητας του μέλους του ΑΚΕΛ έχει τεράστια σημασία για το Κόμμα και τους ΑΚΕΛιστές.

Η στρέβλωση που αφέθηκε να διεισδύσει μέσα στο κομματικό σύνολο σχετικά με την έννοια της ιδιότητας του κομματικού μέλους (της ευθύνης, των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων που αυτή συνεπάγεται) ευθύνεται σε ένα μεγάλο βαθμό για πολλές από τις αδυναμίες που παρουσιάζει το Κόμμα, οργανωτικές και πολιτικές.

Υπάρχουν απτά στοιχεία που καταδεικνύουν μια ανησυχητική εικόνα για το Κόμμα, όπως η προσέλευση των μελών στις συνελεύσεις και συνεδρίες των ΚΟΒ και η συμμετοχή σε κινητοποιήσεις και εκδηλώσεις του Κόμματος και του Λαϊκού Κινήματος. Εντοπίζονται περιπτώσεις συντρόφων που για διάφορους λόγους αδρανοποιούνται και δεν συμμετέχουν ενεργά στην κομματική ζωή, όχι μόνο σε καθημερινή βάση αλλά και σε προεκλογικές περιόδους. Η χαμηλή κυκλοφορία της «Χαραυγής» καταδεικνύει ότι μεγάλο μέρος των μελών ενημερώνονται καθημερινά από ΜΜΕ, τα οποία προβάλλουν τα γεγονότα μέσα από το φακό των δικών τους πολιτικών και ιδεολογικών προσεγγίσεων, διαμορφώνοντας ένα επικοινωνιακό πεδίο εχθρικό για το Κόμμα μας και την πολιτική του.

Εντοπίζονται ακόμα παραβιάσεις του καταστατικού του Κόμματος που υπονομεύουν την αποτελεσματικότητα, την ενότητα και το κύρος του. Πλήθυναν οι περιπτώσεις μελών του Κόμματος που σε εκλογικές αναμετρήσεις αποστασιοποιήθηκαν από τις κομματικές αποφάσεις και βρέθηκαν απέναντι από τις επιλογές του ΑΚΕΛ. Ολοένα και συχνότερα καταγράφονται φαινόμενα ασυμβίβαστα με το χαρακτήρα του ΑΚΕΛ: φαινόμενα παραγοντισμού, αυτοπροβολής, αριβισμού και τοπικισμού. Το κουτσομπολιό, η ψιθυρολογία και η συζήτηση κομματικών θεμάτων εκτός των σωμάτων ή ακόμα και στο διαδίκτυο, έχει γενικευτεί. Μέλη του Κόμματος διεκδικούν μόνο δικαιώματα, αλλά αποφεύγουν τα καθήκοντα και τη δουλειά. Άλλα μέλη, βολεύονται στην πρακτική διεκπεραίωση των οργανωτικών καθηκόντων και δεν συμμετέχουν, με την προσωπική τους άποψη, στη διαμόρφωση της πολιτικής. Εμφανίστηκε πλέον και η αντίληψη σε ορισμένα στελέχη μας ότι η δουλειά που γίνεται στα ΜΜΕ, στο διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, μπορεί να υποκαταστήσει την καθημερινή πολιτική δουλειά. Η προσωπική επαφή με τον απλό άνθρωπο παραμένει η πιο σημαντική και αποτελεσματική μορφή πολιτικής δράσης και επαφής.

Τέλος, η πίεση της αστικής προπαγάνδας από όλους τους μηχανισμούς της, έχει αρνητικές επιδράσεις και στα μέλη μας κάτι που εκφράζεται ποικιλόμορφα: στην εικόνα που έχουν για το Κόμμα και την οργανωμένη πάλη, αλλά και στην ταξικότητα της αντίληψής τους για την οικονομία και την κοινωνία. Εντοπίζεται επίσης και παρείσφρηση στις συνειδήσεις ορισμένων μελών στοιχείων ξένων προς την ιδεολογία μας (ξеноφοβία, συντηρητισμός, συμβιβασμός με το σύστημα, κοσμοπολίτικες ή απορριπτικές προσεγγίσεις για τη λύση του Κυπριακού, άμβλυνση των διεθνιστικών και αντιιμπεριαλιστικών αντανεκλαστικών, ρουσφέτι, διαπλοκή κλπ). Απόλυτα

ασυμβίβαστες με την ιδιότητα του μέλους του ΑΚΕΛ είναι οι περιπτώσεις εργοδοτών που καταπατούν εργασιακά δικαιώματα ή αντιτίθενται στη συνδικαλιστική δράση.

Δεν έχουμε το δικαίωμα να συμβιβαστούμε με τέτοια αρνητικά φαινόμενα που έχουν αλυσιδωτές συνέπειες σε όλο το κομματικό οικοδόμημα. Προκαλούν απογοήτευση, προστριβές και αδρανοποίηση στελεχών. Υποσκάπτουν τους δεσμούς του Κόμματος με τον εργαζόμενο λαό. Θολώνουν το ιδεολογικοπολιτικό στίγμα του ΑΚΕΛ μέσα στην κοινωνία. Αλλοιώνουν τα κριτήρια αξιολόγησης και ανάδειξης των στελεχών του Κόμματος, των εκπροσώπων μας σε πολιτειακά αξιώματα και μαζικούς φορείς.

Οι αιτίες για την κατάσταση που παρατηρείται μπορούν να αναζητηθούν σε διάφορα επίπεδα. Στην επίδραση της καπιταλιστικής κοινωνίας και των νοοτροπιών που την χαρακτηρίζουν. Στη χαλάρωση των κριτηρίων ένταξης νέων μελών. Στην αποδυνάμωση της ιδεολογικοπολιτικής δουλειάς των υφιστάμενων μελών. Στο γεγονός ότι η συμμετοχή μας -την τελευταία πενταετία, αλλά και προηγούμενα- στη διακυβέρνηση, προσέλκυσε άτομα με νοοτροπίες και ήθη ξένα προς τα δικά μας. Στον ελλειπή έλεγχο από πλευράς καθοδηγητικών σωμάτων. Στη μη έγκαιρη και αποφασιστική αντιμετώπιση των περιπτώσεων παραβίασης του καταστατικού, των πολιτικών, καθώς και του κομματικού ήθους και δεοντολογίας. Σε εκπτώσεις στην εσωκομματική δημοκρατία.

Για την αντιμετώπιση αυτών των αρνητικών φαινομένων απαιτείται στοχευμένη προσπάθεια σε έξι βασικά επίπεδα: α) στη διαδικασία ένταξης νέων μελών του Κόμματος, β) στην ιδεολογικοπολιτική δουλειά με τα υφιστάμενα μέλη, γ) στη διασφάλιση της δημοκρατικής λειτουργίας των σωμάτων ώστε να αναπτύσσεται ελεύθερα ο εσωκομματικός διάλογος, δ) στην ενεργό συμμετοχή της Κομματικής Βάσης στη λήψη αποφάσεων, ε) στην αναβάθμιση της συντροφικότητας και του συντροφικού ελέγχου σε όλα τα επίπεδα και στ) στη γνώση και συνεπή τήρηση του καταστατικού και την επιβολή κυρώσεων όπου απαιτείται.

Σε σχέση με την εισδοχή στο Κόμμα, η διαδικασία που προνοείται από το άρθρο 3 του Καταστατικού πρέπει να τηρείται αυστηρά. Πρέπει να γίνεται ουσιαστικός διάλογος στην ΚΟΒ για την ετοιμότητα του κάθε υποψηφίου να γίνει μέλος του ΑΚΕΛ. Με ευθύνη του Γραμματέα και του Γραφείου της ΚΟΒ, να γίνεται διεξοδική συζήτηση με κάθε νέο μέλος για τη σημασία της απόφασης ένταξης στο ΑΚΕΛ ως απόφαση ζωής. Να θεσμοθετηθεί η υποχρεωτική παρακολούθηση από τα νέα μέλη, κύκλου διαλέξεων με τις βασικές αρχές της ιδεολογίας μας και της κομματικής ζωής. Την ίδια στιγμή δεν πρέπει να συνεχίσει να περνά απαρατήρητο το γεγονός ότι στις νεαρότερες ηλικίες έχουμε πρόβλημα ικανοποιητικής εκπροσώπησης στις ΚΟΒ, το οποίο δημιουργείται από το κενό που υπάρχει από το σημείο που η νεολαία θα πρέπει να μεταπηδήσει στο Κόμμα.

Ως προς την ιδεολογικοπολιτική δουλειά, από τη μια είναι καθήκον του κομματικού μέλους να μελετά και να αυτομορφώνεται συνεχώς και να μετέχει ενεργά στις ιδεολογικές δραστηριότητες του Κόμματος. Από την άλλη είναι καθήκον των σωμάτων να οργανώνουν διαρκώς δραστηριότητες ιδεολογικού περιεχομένου. Η ιδεολογική μόρφωση αποτελεί την καλύτερη θωράκιση των μελών από την προπαγάνδα του συστήματος. Είναι το εφόδιο του ΑΚΕΛιστή για να μπορεί να συμβάλλει πραγματικά στη διαμόρφωση των θέσεων και της δράσης του Κόμματος σε όλα τα επίπεδα. Η λειτουργία της Παγκύπριας Κομματικής Σχολής αναμένεται ότι θα αποδώσει καρπούς και σε αυτό το επίπεδο. Περαιτέρω, πρέπει να προγραμματιστεί σε τοπικό και επαρχιακό επίπεδο μια αδιάκοπη ροή μορφωτικών δράσεων και να ενθαρρυνθεί αποφασιστικά η αυτομόρφωση.

Αναφορικά με την εσωκομματική δημοκρατία και τη συμμετοχή της κομματικής βάσης στη λήψη αποφάσεων: αν τα μέλη δεν νιώθουν -ορθά ή λανθασμένα- ότι η φωνή τους ακούγεται και ότι είναι οι νοικοκύρηδες του Κόμματος, τότε αναπόφευκτα δημιουργείται έλλειψη ενδιαφέροντος για τις κομματικές διεργασίες και ψυχική απόσταση ανάμεσα στο μέλος και το Κόμμα. Καθετί που

έμμεσα ή άμεσα μπορεί να παρεμποδίσει (ή να δώσει την εντύπωση ότι παρεμποδίζει) την κριτική εντός των σωμάτων ή να δυσκολέψει την ελεύθερη έκφραση γνώμης πρέπει να αντιμετωπίζεται έγκαιρα. Το κομματικό μέλος στο στάδιο της συζήτησης δεν έχει απλά δικαίωμα, αλλά την υποχρέωση να καταθέτει στα σώματα τη γνώμη και τις ιδέες του και να επιχειρηματολογεί υπέρ αυτών. Έτσι εμπλουτίζεται δημιουργικά ο προβληματισμός και προσεγγίζονται όλες οι πτυχές τού υπό συζήτηση θέματος, κάτι που είναι πολύτιμο για το Κόμμα. Βέβαια, μετά τη λήψη της απόφασης όλοι έχουν καθήκον να εργαστούν για την υλοποίησή της είτε την ψήφισαν είτε την καταψήφισαν.

Τέλος, πρέπει να συγκεκριμενοποιηθεί ο συντροφικός έλεγχος προς τα κομματικά μέλη σε σχέση με τα καθήκοντά τους, συμπεριλαμβάνοντας όλα τα μέλη ανεξαιρέτως, επαγγελματικά και εθελοντές, μέλη σωμάτων και μη, κατέχοντα κομματικά και πολιτειακά αξιώματα και μη. Τα φαινόμενα ιδεολογικής υποχώρησης μπορούν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικότερα όταν τα ίδια τα στελέχη που ανήκουν στα καθοδηγητικά σώματα αποτελούν παράδειγμα και υπόδειγμα κομματικής συμπεριφοράς.

Στη φάση που διέρχεται τώρα ο τόπος μας, η ενσυνείδητη πειθαρχία των μελών του ΑΚΕΛ είναι όρος και προϋπόθεση για την αποτελεσματική παρέμβαση του Κόμματος στις εξελίξεις. Τα κρούσματα παραβίασης αποφάσεων και αρχών του Κόμματος πρέπει να μην γίνονται πλέον ανεκτά. Τα αρμόδια κομματικά σώματα έχουν υποχρέωση να ασκούν συντροφική κριτική σε μια προσπάθεια διόρθωσης και διαπαιδαγώγησης μέσω της πειθούς, αλλά έχουν και καθήκον να επιβάλλουν τις πρέπει κυρώσεις. Το κομματικό μέλος έχει υποχρέωση -και όχι διακριτική ευχέρεια- να καταγγέλλει και να στηλιτεύει στα σώματα κάθε τέτοια παραβίαση που πέφτει στην αντίληψή του. Η ταχύτερη εξέταση καταγγελιών από την Κεντρική Επιτροπή Ελέγχου θα συμβάλει στην έγκαιρη λήψη αποφάσεων.

Το κάθε κομματικό μέλος έχει ευθύνη να γνωρίζει και να διεκδικεί τα δικαιώματά του, που απορρέουν από το καταστατικό του κόμματος, αλλά και καθήκον να γνωρίζει και να τιμά τις υποχρεώσεις του, που επίσης απορρέουν από το καταστατικό. Κάθε κομματικό μέλος έχει ακόμα ατομική ευθύνη να απαιτεί την πλήρη εφαρμογή του γράμματος και του πνεύματος του Καταστατικού και των αποφάσεων του Κόμματος.

Επισημαίνοντας τα ανησυχητικά φαινόμενα που εντοπίζονται στην κομματική ζωή, θα ήταν μεγάλο λάθος να δοθεί η εντύπωση ότι αυτή η εικόνα χαρακτηρίζει όλα ή έστω τα περισσότερα μέλη του ΑΚΕΛ. Αντιθέτως. Το Κόμμα μας συνεχίζει να διαθέτει χιλιάδες αγνούς κομμουνιστές και κομμουνίστριες, που έχουν ταυτίσει τη ζωή και την καθημερινότητά τους με τους αγώνες του Κόμματος, με το δίκαιο της εργατικής τάξης και την υπόθεση της πατρίδας μας. Χιλιάδες στελέχη που -ακόμα και όταν έχουν μικρές ή μεγάλες διαφωνίες ή πικρίες- σηκώνουν περήφανα το βάρος της πολιτικής και οργανωτικής δουλειάς του ΑΚΕΛ. Χιλιάδες ΑΚΕΛιστές με ακλόνητη πίστη στην ιδεολογία μας, που προσφέρουν στο Κόμμα, χωρίς να διεκδικούν κανένα αντάλλαγμα. Χιλιάδες σύντροφοι και συντρόφισσες που ακόμα και μέσα σε αντίξοες συνθήκες όπως τις τωρινές δεν φοβήθηκαν μήπως τσαλακώσουν την εικόνα τους, δεν λιποψυχούν αλλά υπερασπίζονται με σθένος το ΑΚΕΛ, την ιστορία του και την πολιτική του πρόταση.

Για τα μέλη του ΑΚΕΛ, η κομματική ιδιότητα είναι αδιαχώριστη από την υπόλοιπή τους ζωή. Η ελεύθερη και συνειδητή επιλογή τους να γίνουν μέλη του ΑΚΕΛ δικαιώνεται όταν ο ΑΚΕΛιστής ξεχωρίζει και ως άνθρωπος, ως προσωπικότητα, ως λαϊκός αγωνιστής. Με το ήθος, την τιμιότητα, τη σεμνότητα και την ανιδιοτέλειά του. Με το να ζει μέσα στο λαό και να συνδέεται με τον κόσμο της δουλειάς, με τις έγνοιες και τα αιτήματά του. Να ξεχωρίζει στο χώρο δράσης του για την υπευθυνότητα, τη συνέπεια, τη δημιουργικότητα και τη σοβαρότητά του. Να μην εμπλέκεται και να μην ανέχεται την αναξιοκρατία, τη διαπλοκή και το βόλεμα. Να μην φοβάται να συγκρουστεί

υπερασπιζόμενος τις ιδέες και τις αξίες της Αριστεράς. Να υπερασπίζεται παντού και πάντοτε την αναγκαιότητα της δίκαιης λύσης του Κυπριακού και της συμβίωσης Ε/κ και Τ/κ, ως ένας λαός. Να εμβαθύνει συνεχώς στη μαρξιστική-λενινιστική ιδεολογία. Να ενημερώνεται για τις εξελίξεις στην Κύπρο και στον κόσμο. Να εκτιμά την επιστημονική πρόοδο, την τέχνη και τον πολιτισμό. Να είναι μέσα στο κοινωνικό, επαγγελματικό και οικογενειακό του περιβάλλον, μια θαρραλέα φωνή ενάντια στο ρατσισμό, το σοβινισμό, το συντηρητισμό, τις διακρίσεις. Να διέπεται από συντροφικότητα στις σχέσεις του με τα κομματικά μέλη. Να θέτει το «εμείς» πάνω από το «εγώ».

8. Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΙΣ ΛΑΪΚΕΣ ΜΑΖΕΣ

Οι πολιτικές και κοινωνικές μάχες δίδονται σε πολλά επίπεδα. Στο επίπεδο των πολιτικών ηγεσιών, του Κοινοβουλίου, των ΜΜΕ, της κοινωνικής δικτύωσης, των οργανωμένων συνόλων, των λαϊκών μαζών. Χωρίς να υποτιμήσουμε ούτε στο ελάχιστο τη σημασία που πρέπει να αποδίδουμε στην πάλη σε πολιτικό και επικοινωνιακό επίπεδο, θα πρέπει να αναβαθμίσουμε με δικές μας συνεχείς πρωτοβουλίες την εμπλοκή των οργανωμένων συνόλων, των εργαζομένων και του λαού στις διάφορες πολιτικές και κοινωνικές μάχες που δίνουμε. Το ΑΚΕΛ και τα μέλη του έχουν την κύρια ευθύνη, αλλά και την αποστολή να αποκαλύπτουν τον ταξικό χαρακτήρα της κοινωνίας μας, αλλά και όλων των κοινωνικο-οικονομικών φαινομένων που συμβαίνουν γύρω μας. Οφείλουν να φωτίζουν το δρόμο της ταξικής πάλης ως αναπόσπαστο χαρακτηριστικό της καπιταλιστικής κοινωνίας.

Οι λαϊκές κινητοποιήσεις εκεί που γίνονται οργανωμένα και στην κατάλληλη στιγμή, συνιστούν ισχυρό και αποτελεσματικό όπλο που πρέπει να το αξιοποιούμε είτε βρισκόμαστε στην εξουσία είτε στην αντιπολίτευση. Πέραν τούτου οι λαϊκές κινητοποιήσεις τονίζουν τη συνέπεια που μας διακρίνει και την αγωνιστικότητά μας, ενισχύουν την ταξικο-πολιτική συνειδητοποίηση των εργαζομένων και ειδικά της νέας γενιάς.

Οι αγωνιστικές κινητοποιήσεις και οι διεκδικήσεις αναδεικνύουν τον ταξικό χαρακτήρα της κοινωνίας, αλλά και των προβλημάτων. Ευπνούν, ωριμάζουν και ευαισθητοποιούν συνειδήσεις, φέρνουν στο προσκήνιο τη θέση ότι τίποτα δεν χαρίζεται, αλλά όλα κατακτώνται με αγώνες ακόμα και θυσίες αν χρειαστεί.

Πρέπει να πειστούμε, αλλά και να πείσουμε ότι αποτυχημένοι αγώνες είναι μόνο οι αγώνες που δεν έγιναν ποτέ.

Έχοντας υπόψιν το γενικότερο κλίμα που επικρατεί στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ένταση της επιθετικότητας του μεγάλου κεφαλαίου, την πολιτική του Μνημονίου και της Τρόικας και την ακραία νεοφιλελεύθερη πολιτική της κυβέρνησης της Δεξιάς, το ΑΚΕΛ στηρίζει αποφασιστικά το μαζικό κίνημα στους αγώνες και τις διεκδικήσεις του με βασικούς άξονες:

- Την προώθηση του στόχου για κοινωνική δικαιοσύνη και δικαιότερη κατανομή και ανακατανομή των αποτελεσμάτων της οικονομικής ανάπτυξης και του παραγόμενου πλούτου.
- Την υπεράσπιση του δημοσίου πλούτου (Ημικρατικοί Οργανισμοί, Φυσικοί Πόροι κ.α.).
- Τη διασφάλιση και επέκταση του κοινωνικού κράτους.
- Την υπεράσπιση των κατακτήσεων των εργατών, των αγροτών και γενικά των εργαζομένων, την κατοχύρωση του δικαιώματος στην εργασία και την προστασία των ευάλωτων στρωμάτων του πληθυσμού και ιδιαίτερα των ανέργων, όσων ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, των γυναικών, των συνταξιούχων και της νεολαίας.
- Την προστασία του δικαιώματος στην οργάνωση και τη συνδικαλιστική δράση, καθώς και τη διασφάλιση των θεσμικά κατοχυρωμένων εργασιακών σχέσεων.
- Τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Το ΑΚΕΛ στηρίζει τις μαζικές οργανώσεις της Αριστεράς (ΠΕΟ, ΕΚΑ, ΠΟΓΟ, ΕΔΟΝ) και συνεργάζεται στενά μαζί τους για την υπεράσπιση και την επέκταση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, των αγροτών, των γυναικών, της νεολαίας.

Στηρίζουμε και ενισχύουμε με την ενεργό συμμετοχή μας τους αγώνες που αναπτύσσονται σε άλλους συνδικαλιστικούς χώρους, στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, στο χώρο των εκπαιδευτικών, των τραπεζικών, του ακαδημαϊκού και επιστημονικού κόσμου και σε άλλες επαγγελματικές ομάδες, όπως οι βιοτέχνες και οι αυτοεργοδοτούμενοι.

Αποτελεί βασικό καθήκον των ΑΚΕΛιστών να διαδραματίζουν πρωτοπόρο και πρωταγωνιστικό ρόλο στις συνδικαλιστικές τους οργανώσεις. Μέσα από τις γραμμές της ΠΕΟ, όσο και μέσα από άλλες συνδικαλιστικές οργανώσεις όπως των δημοσίων υπάλληλων, των εκπαιδευτικών, των τραπεζικών κ.α., οι ΑΚΕΛιστές οφείλουν να είναι πρωτοπόρα στελέχη και με τη δράση και την αγωνιστικότητά τους να εμπνέουν τους εργαζόμενους και να τους καθοδηγούν. Ταυτόχρονα, με την ενεργό συμμετοχή των ΑΚΕΛιστών σ' αυτές τις οργανώσεις και κινήματα ενισχύεται η ικανότητα του Κόμματος να διαμορφώνει ορθή πολιτική στα ζητήματα που τις απασχολούν.

Προκειμένου να ενδυναμωθούν οι δεσμοί και η σχέση του Κόμματος με κοινωνικά κινήματα, επαγγελματικές ομάδες και την ευρύτερη κοινωνία, θα πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη σημασία στο καθήκον του κάθε κομματικού μέλους να συμμετέχει ενεργά όχι μόνο στις οργανώσεις του λαϊκού κινήματος, αλλά ευρύτερα σε κάθε οργανωμένο σύνολο.

Η παρέμβασή μας στις λαϊκές μάζες δεν πρέπει και δεν μπορεί να γίνεται μόνο στη βάση ενός κεντρικού σχεδιασμού. Πρέπει να ταυτιστεί με τη ζωή και τη δράση της κάθε ΚΟΒ. Η παρέμβασή μας και η διεκδικητική μας πολιτική θα πρέπει να ξεκινά από την ηγεσία και να διαχέεται μέχρι και το τελευταίο μέλος. Η διεκδικητικότητα και η αγωνιστικότητα είναι ανάγκη να γίνουν κουλτούρα και τρόπος δουλειάς ολόκληρου του κομματικού συνόλου. Για το Κόμμα μας η ταύτιση, η επαφή και η δραστηριοποίηση στις λαϊκές μάζες, στα κοινωνικά κινήματα, στις επαγγελματικές ομάδες και σε οποιαδήποτε άλλη μικρή ή μεγαλύτερη ομάδα είναι μονόδρομος.

Τα κομματικά μέλη είναι ανάγκη να διαδραματίζουν το διπλό τους ρόλο, του φορέα της κομματικής πολιτικής από τη μια, αλλά και του αγωγού του λαϊκού αισθήματος προς το Κόμμα από την άλλη. Αυτή η πτυχή της κομματικής ιδιότητας έχει ατονήσει σε μεγάλο βαθμό με αποτέλεσμα να απουσιάζουμε ή να έχουμε λειψή παρουσία και παρέμβαση σε μεγάλα σύγχρονα κοινωνικά κινήματα και οργανωμένα σύνολα π.χ. πολύτεκνοι, καταναλωτές, περιβάλλον κ.α. Δεν πρέπει να υποτιμούμε καμιά έπαλξη αγώνα και προσφοράς. Από τον Σύνδεσμο Γονέων μέχρι το εργατικό συνδικάτο από τη δράση των συλλόγων μας μέχρι τις πρωτοβουλίες για ποιότητα ζωής.

Μόνο έτσι θα ενδυναμωθούν και θα σφυρηλατηθούν οι δεσμοί και οι σχέσεις του κόμματός μας με τους εργαζόμενους και το λαό.

Δεν αρκεί να έχουμε μαζική παρουσία ως Κόμμα σε διάφορες μαζικές οργανώσεις και κινήματα. Πρέπει να έχουμε και ξεκάθαρες θέσεις για το αντικείμενο με το οποίο ασχολούνται ώστε να δίδουμε εξίσου ξεκάθαρη καθοδήγηση στα μέλη μας για τη στάση που πρέπει να τηρούν. Αυτό προϋποθέτει έγκαιρα και συλλογικά να συζητούμε και να καταλήγουμε σε συγκεκριμένες θέσεις, προτάσεις και δράσεις.

Το Κόμμα μας και τα στελέχη του δεν μπορούν να αδιαφορούν για προβλήματα που αντιμετωπίζουν συμπολίτες μας, οι οποίοι απευθύνονται για βοήθεια. Ιδιαίτερα όταν αυτά αφορούν την κρατική γραφειοκρατία, καταπάτηση δικαιωμάτων ή δυσμενείς διακρίσεις. Το ΑΚΕΛ και το ευρύτερο Λαϊκό Κίνημα πρέπει να ασχολούνται συστηματικά και με συνέπεια για την προώθηση και επίλυση κοινωνικών προβλημάτων και προβλημάτων που αφορούν

ομάδες πληθυσμού. Το ΑΚΕΛ δεν μπορεί να μετατραπεί σε ένα μηχανισμό επίλυσης προσωπικών προβλημάτων και μάλιστα σε μια πελατειακή σχέση. Σε ένα βαθμό αυτό δυστυχώς υπάρχει και λειτουργεί προκαλώντας μεγάλη ζημιά. Η πελατειακή σχέση είναι ασταθής, διαβρώνει συνειδήσεις και προάγει τον παραγοντισμό μέσα στο Κόμμα.

Πρέπει να αποβάλουμε την εσωστρέφεια και να καταπολεμήσουμε τη νοοτροπία του ατομικισμού.

Η λύση των προβλημάτων δεν μπορεί να είναι προσωπική υπόθεση, αλλά συλλογική, ούτε ο καθένας θα πρέπει να αναλώνεται στην επιδίωξη του προσωπικού βολέματος.

Η Αριστερά οφείλει να επαναφέρει για τα μέλη της το κοινωνικό πρότυπο του αγωνιστή, του πρωτοπόρου και πρωταγωνιστή στους αγώνες για επίλυση μικρών και μεγάλων προβλημάτων μέσα από τη συμμετοχή τους σε συλλογικές, μαζικές διαδικασίες οργανώσεων και φορέων του δικού μας κινήματος, αλλά και ευρύτερων μαζικών συνδικαλιστικών ή άλλων φορέων.

9. ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΣΥΜΜΑΧΙΩΝ – ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ

Η πολιτική των συμμαχιών-συνεργασιών διαχρονικά υπήρξε ένας από τους ακρογωνιαίους λίθους της όλης στρατηγικής και τακτικής του ΑΚΕΛ. Με δεδομένο το στάδιο αγώνα που διέρχεται τη δεδομένη χρονική περίοδο η πατρίδα μας, το Κόμμα καθόριζε τον κύριο στόχο του αγώνα, το βασικό αντίπαλο και τους δυνητικούς συμμάχους ανάμεσα στους οποίους καθοριζόταν και ο βασικός, ο κύριος σύμμαχος.

Η λογική των συμμαχιών στηρίζεται στην κοινή λογική ότι απέναντι σε υπέρτερους αντιπάλους επιβάλλεται η συνένωση δυνάμεων. Αν δεν μπορείς από μόνος σου να υλοποιήσεις το βασικό σου στόχο τότε για να μπορέσεις να προωθήσεις αυτή την υπόθεση επιβάλλεται η εξεύρεση συμμάχου-συνεργάτη, συμμάχων-συνεργατών. Αν αυτό δεν γίνει κατορθωτό θα είναι εξαιρετικά δύσκολο να υλοποιηθεί ο εκάστοτε στρατηγικός στόχος που καθορίζεται από το Κόμμα.

Με βάση λοιπόν τον κύριο στόχο του αγώνα δυνητικοί σύμμαχοι είναι όλοι όσοι υιοθετούν αυτόν το στρατηγικό στόχο. Βέβαια, η σύμπληξη μιας συνεργασίας εμπεριέχει και άλλα στοιχεία πέραν του κοινού στόχου. Εμπεριέχει θέματα πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής προσέγγισης και ανάπτυξης και άλλα. Γεγονός που καθιστά τη συνομολόγησή της, εξαιρετικά περίπλοκη υπόθεση.

Οι συνεργασίες-συμμαχίες επηρεάζονται επιπρόσθετα και από φαινόμενα και δεδομένα προσωπικής υφής. Δεδομένα που μεταβάλλονται εύκολα από προσωπικές επιλογές, στόχους και πολιτικές απόψεων και οργανωμένων συνόλων.

Οι συνεργασίες-συμμαχίες κατά συνέπεια από τη στιγμή που επηρεάζονται τόσο από αντικειμενικά δεδομένα και στρατηγικούς στόχους, όσον και από ζητήματα τακτικής και προσωπικές ή και στενά κομματικές επιλογές, είναι ευμετάβλητες και περιπλοκές. Δύσκολα επιτυγχάνονται και ακόμα δυσκολότερα υλοποιούνται και αντέχουν στο χρόνο. Θα προχωρήσουν και θα φτάσουν ως το σημείο εκείνο που υφίστανται οι αντικειμενικές και υποκειμενικές συνθήκες προς τούτο. Το κύριο ζητούμενο είναι κάθε φορά που υλοποιούνται είτε να πραγματώνουν το στόχο ή να προωθούν το στόχο που θέτουμε, τη στρατηγική που υπηρετούμε, ένα βήμα πιο πέρα. Αυτό βέβαια κρίνεται εκ του αποτελέσματος, το οποίο καταδεικνύει τι και σε ποιο βαθμό υλοποιήθηκε από τους στόχους που τέθηκαν, τι δεν υλοποιήθηκε, τι μπορεί να αξιοποιηθεί παραπέρα, ποια τα δεδομένα που διαμορφώνονται μετά το αίσιο ή πρόωρο τέλος μιας συνεργασίας.

Είναι γεγονός ότι οι συνεργασίες, από τη στιγμή που εδράζονται σε έναν κοινό παρονομαστή, ελάχιστο ή και μεγαλύτερο, δεν παύουν να συνομολογούνται μεταξύ δυνάμεων που έχουν και αρκετές διαφορές και σε ορισμένες περιπτώσεις κουράζουν και απογοητεύουν.

Ο ελάχιστος κοινός παρονομαστής μπορεί να εκφραστεί ως η κοινή συνισταμένη των συνεργαζόμενων δυνάμεων ανάλογα με το είδος συνεργασίας-συμμαχίας. Δηλαδή με άλλο τρόπο θα εκφραστεί η κοινή συνισταμένη εάν η συνεργασία-συμμαχία έχει τη μορφή της στήριξης προς μία κυβέρνηση ή τη μορφή συμμαχίας με συμμετοχή ή συγκυβέρνησης με πλήρη συμμετοχή.

Μπορεί κατά συνέπεια να εκφραστεί είτε με τον καθορισμό ενός πλαισίου αρχών είτε με τη διατύπωση κοινών θέσεων σε βασικά θέματα είτε με τη συνομολόγηση ενός πλήρους προγράμματος συνεργασίας.

Οι συνεργασίες-συμμαχίες πολλές φορές αποτυγχάνουν προκαλώντας εντάσεις ανάμεσα στους πρώην συνεργαζόμενους, πισωγυρίσματα και κατά συνέπεια απογοητεύσεις. Από την άλλη όμως η επιλογή της πολιτικής απομόνωσης δημιουργεί πολύ αρνητικές προϋποθέσεις υλοποίησης της πολιτικής που τίθεται ως στόχος, γεγονός που τελικά ζημιώνει τα συμφέροντα του τόπου και του λαού.

Ταυτόχρονα όμως οι συνεργασίες-συμμαχίες δεν είναι και αυτοσκοπός. Συμμαχία που δεν εξυπηρετεί τους στόχους για τους οποίους συνομολογείται δεν έχει νόημα.

Μέσα από μια εμπειρία δεκαετιών και επικεντρώνοντας την προσοχή μας στην περίοδο μετά το 1974 -υπάρχει από τότε διαφοροποίηση του σταδίου αγώνα- μπορούμε να διατυπώσουμε κάποιες θέσεις-συμπεράσματα στη βάση των οποίων είναι δυνατό να σχεδιάσουμε για παρακάτω.

Το στάδιο αγώνα μέχρι το 1974 ήταν στάδιο ολοκλήρωσης και κατοχύρωσης της ανεξαρτησίας, ελευθερίας και κυριαρχίας της Κυπριακής Δημοκρατίας με παράλληλη προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού, όπως είχε προκύψει πριν το 1974 και μετά το 1960. Μετά το 1974 το στάδιο αγώνα συμπληρώθηκε με την πτυχή της απαλλαγής από την τουρκική κατοχή και τις συνέπειές της και την επανένωση της Κύπρου στη λογική της λύσης της δικοινοτικής, διζωνικής ομοσπονδίας, της απαλλαγής από την κατοχή και τις συνέπειές της. Την ίδια στιγμή η ανάπτυξη του καπιταλισμού στη χώρα μας, η ένταξη από το 2004 στην Ε.Ε. και από το 2008 στην Ευρωζώνη και η παγκοσμιοποίηση, δημιούργησαν νέα αντικειμενικά δεδομένα και στον τομέα των συμμαχιών-συνεργασιών.

Η παραδοσιακή εθνική τάξη έχει μεταβληθεί ουσιαστικά. Οικονομικά, συνεργούσης και της πρωτοφανούς οικονομικής κρίσης από το 2006, συρρικνώνεται και υποτάσσεται στο διεθνές κεφάλαιο. Εσωτερικά δε, κυριαρχεί το μεγάλο κεφάλαιο. Πολιτικά και ιδεολογικά καθίσταται όλο και πιο εξαρτημένη από τη νέα τάξη πραγμάτων ιδιαίτερα στο ευρωπαϊκό επίπεδο.

Αυτές οι αλλαγές επηρεάζουν βέβαια και τους πολιτικούς εκφραστές αυτού που ονομάσαμε στο παρελθόν εθνική αστική τάξη, πράγμα το οποίο βιώνουμε τα τελευταία χρόνια και που δημιουργεί επιπρόσθετες δυσκολίες στη συνεργασία. Όλα αυτά οδηγούν την εθνική αστική τάξη δεξιάτερα και δυσκολεύουν σοβαρότατα τη σύμπληξη συνεργασιών με την Αριστερά.

Αλλαγές έχουν επέλθει και σε άλλες κοινωνικές τάξεις και στρώματα που επίσης με τη σειρά τους επηρεάζουν τη δυνατότητα επίτευξης και εφαρμογής μιας συνεργασίας-συμμαχίας. Μικρομεσαίοι, αγρότες, διανοούμενοι και άλλοι σπρώχνονται στο περιθώριο και τη φτωχοποίηση. Αυτά τα στρώματα παρουσιάζονται ως δυνητικοί σύμμαχοι μέσα από την ανάδειξη σειράς νέων θεμάτων/προβλημάτων που αφορούν την κυπριακή κοινωνία. Ίσως στο μέλλον οι αντικειμενικές διαδικασίες να δημιουργήσουν και νέους κοινωνικούς και πολιτικούς φορείς και εκφραστές αυτών των στρωμάτων και συναφών προβλημάτων που τους απασχολούν.

Όπως έχουν εξελιχθεί τα πράγματα στην πολιτική ζωή του τόπου, έχει αποκτήσει ξεχωριστή και άκρως μεγάλη σημασία ο αυξημένος ρόλος της κυπριακής Βουλής. Η Βουλή που πολλές φορές μετατρέπεται σε κυβερνώσα δημιουργεί μια νέα κατάσταση πραγμάτων, η οποία υπαγορεύει την αυξημένη σπουδαιότητα της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας, στα πλαίσια μιας συμμαχίας.

Όλες αυτές οι αλλαγές θα πρέπει να μελετούνται και να αξιολογούνται συνεχώς.

Κυπριακό και Συνεργασίες

Ιδιαίτερος παράγοντας για τη σύμπληξη συνεργασιών είναι το Κυπριακό. Το μέγιστο πρόβλημα του τόπου αποτέλεσε στο παρελθόν και θα συνεχίσει να αποτελεί τον καθοριστικό παράγοντα για τις συνεργασίες και τις συμμαχίες για όσο χρόνο παραμένει άλυτο, ανεξάρτητα αν τα κοινωνικο-οικονομικά ζητήματα αναβαθμίζουν συνεχώς το δικό τους βάρος.

Η ύπαρξη του Κυπριακού προσθέτει στην πολυπλοκότητα των συνεργασιών-συμμαχιών καθ' ότι πολλές φορές οι θέσεις ορισμένων δυνάμεων μπορεί να πλησιάζουν τις δικές μας στο Κυπριακό, αλλά όχι στην οικονομία και ανάπτυξη.

Η κάθε συνεργασία-συμμαχία εμπεριέχει ένα ισοζύγιο στις σχέσεις των συνεργαζομένων δυνάμεων

μεταξύ Κυπριακού και των υπολοίπων θεμάτων. Η παράταση του αδιεξόδου στο Κυπριακό, η προσθήκη νεότερων γενιών με λιγότερη ή καθόλου βιωματική σχέση με το Κυπριακό και ιδιαίτερα οι σαρωτικές αλλαγές που επέφερε η οικονομική κρίση, αλλοιώνουν αυτό το ισοζύγιο εις βάρος του Κυπριακού.

Η πείρα του παρελθόντος κατέδειξε ότι δεν είναι δύσκολη η κατάληξη σε κοινό πρόγραμμα διακυβέρνησης με άλλες δημοκρατικές, προοδευτικές δυνάμεις αναφορικά με το Κυπριακό. Ωστόσο, τα προβλήματα αρχίζουν όταν υπάρχουν εξελίξεις. Εκεί είναι που καλούμαστε να συγκεκριμενοποιήσουμε το περιεχόμενο της λύσης, οπότε και διαφαίνεται ότι δεν είναι αρκετή μια γενική συναίνεση αναφορικά με τις αρχές και το πλαίσιο λύσης.

Ασφαλώς η επιδιωκόμενη λύση πρέπει να διασφαλίζει τη μία και μόνη κυριαρχία, τη μία και μόνη διεθνή προσωπικότητα και ιθαγένεια, το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και όλα όσα καθορίζονται στις συνεδριακές μας θέσεις. Σε αυτά δεν παρατηρούνται διαφωνίες, αλλά η ίδια η ζωή απέδειξε κατ' επανάληψη ότι δεν είναι αρκετά.

Μια φραστική αποδοχή της λύσης διζωνικής, δικοινοτικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα όπως αυτή καθορίζεται στα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, στην πορεία αποδεικνύεται ότι ερμηνεύεται διαφορετικά από τους κατά καιρούς συμμάχους μας. Άλλοι απορρίπτουν τη διζωνικότητα, άλλοι το δικοινοτισμό και άλλοι στην ουσία την ίδια την ομοσπονδία ως πολιτειακή δομή. Υπάρχει ένα ελάχιστο γενικό περιεχόμενο αυτών των εννοιών, το οποίο φανερά ή συγκαλυμμένα στην πορεία απορρίπτεται από πολιτικές δυνάμεις πέραν του ΑΚΕΛ.

Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι οι όποιες μελλοντικές συμμαχίες αναφορικά με το Κυπριακό θα πρέπει να παίρνουν πιο συγκεκριμένη μορφή πέραν των βασικών αρχών και του αποδεκτού πλαισίου λύσης και να περιλαμβάνουν ένα πιο συγκεκριμένο περίγραμμα θέσεων, έτσι που να μην εμφανίζεται χάσμα απόψεων στην πορεία, όταν θα υπάρχει διαπραγματευτική διαδικασία. Σε διαφορετική περίπτωση θα μπαίνουμε συνεχώς σε ένα φαύλο κύκλο που αποδεδειγμένα δεν οδηγεί πουθενά και κατά κανόνα οδηγεί σε διακοπή της όποιας συνεργασίας.

Συμπερασματικά, οι συνεργασίες μας για το Κυπριακό πρέπει πλέον να αποκτήσουν πιο συγκεκριμένη μορφή πέραν των γενικών διακηρύξεων.

Πώς οικοδομούνται οι συνεργασίες;

Οι συμμαχίες ως γνωστόν κτίζονται και από πάνω και από κάτω. Μέσα στα σύγχρονα δεδομένα η ταυτόχρονη/παράλληλη αξιοποίηση και των δύο μορφών είναι όσο ποτέ άλλοτε αναγκαία. Όπως αναγκαία είναι και η ετοιμότητα μιας πιο τακτικής εναλλαγής των δύο μορφών συνεργασιών. Ενεργότερη πρέπει να είναι και η ικανότητα της Αριστεράς να κτίζει συνεργασίες επί τούτω σε όλο και περισσότερα θέματα χωρίς να εξαρτά μια τέτοια διαδικασία από ευρύτερες και γενικευμένες μορφής συνεργασίες.

Οι συνεργασίες και οι συμμαχίες μπορεί να αφορούν την ίδια την εξουσία, αλλά μπορεί και να αφορούν ξεχωριστά θέματα οικονομικής ή κοινωνικής πολιτικής ή την αντιμετώπιση συγκεκριμένων εξελίξεων στο Κυπριακό. Οι συνεργασίες σε ξεχωριστά θέματα είναι ένα κομμάτι των συνεργασιών-συμμαχιών, στο οποίο αποδίδεται ιδιαίτερος ρόλος και σημασία. Και γιατί βραχυπρόθεσμα εξασφαλίζει την προώθηση πολιτικών στόχων για το καλό των συγκεκριμένων στρωμάτων του λαού, τα οποία καλείται να υπερασπιστεί το Κόμμα, και την προώθηση του Κυπριακού αλλά και γιατί προετοιμάζει το έδαφος για ενδεχόμενες συμμαχίες-εξουσίες.

Είναι, λοιπόν, δυνατό να οικοδομηθούν συνεργασίες-συμμαχίες σε διάφορα επίπεδα -πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό, οικολογικό, Τοπικής Αυτοδιοίκησης κ.α. Επίσης στη δική μας περίπτωση,

το πολιτικό πρόβλημα της Κύπρου, το Κυπριακό, είναι από μόνο του μια κατηγορία συνεργασιών-συμμαχιών. Συνεργασίες-συμμαχίες μπορούν να κτίζονται σε επίπεδο ηγεσιών, επίπεδο βάσης, επίπεδο κοινωνίας, επίπεδο ομάδων και στρωμάτων, επίπεδο Βουλής και όλα αυτά μαζί αν είναι κατορθωτό, ή σε συνδυασμό κάποιων από αυτά. Μπορούν ακόμα να ποικίλουν στους στόχους, τη χρονική διάρκεια, τη μορφή και το περιεχόμενο της συνεργασίας.

Βέβαια, όλες οι μορφές συνεργασίας που στοχεύουν στην υλοποίηση των διαφόρων στόχων οδηγούν αναπόφευκτα στη συνομολόγηση συμμαχιών που αργά ή γρήγορα θα θέτουν επί τάπητος και το θέμα της εξουσίας.

10. Η ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΣΕ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ

Το θέμα της διεκδίκησης της διακυβέρνησης από ένα κόμμα του δικού μας τύπου, όπως και γενικότερα η λειτουργία και η δράση ενός επαναστατικού κόμματος μέσα στις πολιτικές δομές που έχει δημιουργήσει η αστική δημοκρατία, έχει απασχολήσει διαχρονικά όλα τα κόμματα και επαναστατικά κινήματα που θέτουν ως μακροπρόθεσμο στόχο την αντικατάσταση του καπιταλισμού με σοσιαλιστικές δομές και την αντικατάστασή του με σοσιαλιστικές δομές. Το ίδιο και το θέμα της φύσης του κράτους ως τέτοιο και του ρόλου του στη διαδικασία διεκδίκησης της εξουσίας και μετασχηματισμού της κοινωνίας.

Οι κλασικοί του μαρξισμού και ιδιαίτερα ο Λένιν, ο οποίος πραγματεύτηκε αυτά τα ζητήματα μέσα σε επαναστατικές συνθήκες, κυρίως στο πεδίο της πρακτικής πολιτικής δράσης και όχι μόνο της θεωρητικής ανάλυσης, μάς έχουν δώσει πολύ σημαντικές αρχές προσέγγισης, οι οποίες είναι διαχρονικές και συνεχίζουν και σήμερα να αποτελούν τη βάση μιας σύγχρονης, ταξικής πολιτικής ανάλυσης.

Οι αρχές αυτές συνοψίζονται στα εξής:

- 1ον Η πολιτική δράση μέσα στους θεσμούς και τις δομές που δημιούργησε η αστική δημοκρατία, είναι επιβεβλημένη. Χωρίς αυτή την πολιτική δράση, δεν είναι δυνατό να κερδηθεί η συμπάθεια και η υποστήριξη του λαού γύρω από την ανάγκη προοδευτικών και ριζοσπαστικών μετασχηματισμών. Η τέχνη είναι να αξιοποιείται δημιουργικά και διαλεκτικά, η καθημερινή πολιτική και κοινωνική δράση έτσι ώστε να γίνεται κατανοητή από τους εργαζομένους και ευρύτερα την κοινωνία, η αναγκαιότητα μιας βαθύτερης επαναστατικής αλλαγής του συστήματος, πέρα από τα όρια που επιτρέπει η αστική δημοκρατία. Αυτό βέβαια πάντα σε συσχετισμό με τις εκάστοτε πολιτικές πραγματικότητες και τις πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες κάθε χώρας.
- 2ον Η εξουσία έχει ταξικό χαρακτήρα και σε τελική ανάλυση είναι το εργαλείο επιβολής σε νομικό και θεσμικό επίπεδο της οικονομικής κυριαρχίας της άρχουσας τάξης. Ως εκ τούτου το κράτος έχει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και σαφώς δεν είναι ουδέτερο. Αυτό σημαίνει ότι στους στρατηγικούς σχεδιασμούς ενός κόμματος όπως το δικό μας, που αφορούν το θέμα της διακυβέρνησης και της εξουσίας, αυτός ο παράγοντας θα πρέπει να λαμβάνεται πολύ σοβαρά υπόψη και να μην κυριαρχούν ψευδαισθήσεις σε σχέση με το ρόλο του υπάρχοντος κρατικού μηχανισμού κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες. Εξουσία και διακυβέρνηση δεν είναι ταυτόσημες.

Είναι σαφές ότι και στη δική μας περίπτωση, οφείλουμε αυτές τις βασικές αρχές της μαρξιστικής, λενινιστικής ταξικής ανάλυσης, που αναπτύχθηκαν κατά τρόπο επιστημονικό να τις λαμβάνουμε σοβαρά υπόψη στις εκτιμήσεις και στην πολιτική μας στρατηγική.

Οι εμπειρίες γύρω από το θέμα της συμμετοχής των κομμουνιστικών και αριστερών κομμάτων σε συνασπισμούς διακυβέρνησης

Ενας σημαντικός παράγοντας, ο οποίος θα πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη στη διαμόρφωση της στρατηγικής του κόμματος είναι η εμπειρία η οποία έχει συσσωρευτεί σε παγκόσμιο επίπεδο και ιδιαίτερα στην Ευρώπη, γύρω από τη διεκδίκηση και τη συμμετοχή κομμουνιστικών και αριστερών κομμάτων στη διακυβέρνηση, σε συνθήκες καπιταλισμού και αστικής δημοκρατίας. Στη σημαντική αυτή συσσωρευμένη εμπειρία, έχει προστεθεί και η πρόσφατη δική μας εμπειρία της πενταετίας διακυβέρνησης Δημήτρη Χριστόφια.

Τα πιο βασικά κοινά χαρακτηριστικά αυτής της συσσωρευμένης εμπειρίας είναι τα εξής:

- 1ον Τέτοιοι συνασπισμοί με δυνάμεις κεντροαριστερές, ιδιαίτερα όταν στηρίζονται σε προοδευτικά πολιτικά προγράμματα, δημιουργούν στις πλείστες των περιπτώσεων θετική δυναμική, δυναμώνουν την αυτοπεποίθηση και ενισχύουν τον κοινωνικό ριζοσπαστισμό στις λαϊκές μάζες.
- 2ον Τέτοιες συμμαχίες βοηθούν στην άμβλυση του αντικομμουνισμού και στην ανάδειξη των ιδεών της Αριστεράς ως μέρος ενός ρεαλιστικού και υλοποιήσιμου πολιτικού προγράμματος.
- 3ον Οι εμπειρίες όμως δεν είναι μονοσήμαντες. Υπάρχει και συσσωρευμένη αρνητική εμπειρία, η οποία θα πρέπει πολύ σοβαρά να λαμβάνεται υπόψιν. Η αρνητική αυτή εμπειρία αφορά κυρίως δύο σοβαρές παρενέργειες:
 - α. Εάν οι προϋποθέσεις για επίτευξη συνεργασιών δεν είναι αρκούντως ώριμες και εάν δεν υπάρχουν οι αναγκαίες συγκλίσεις ώστε να καλύπτονται στο ελάχιστο οι θέσεις αρχών, είναι συχνό φαινόμενο η διαδικασία της συμμετοχής σε συνασπισμούς διεκδίκησης της εξουσίας να γίνεται με τέτοιες σημαντικές διαφοροποιήσεις σε θέσεις και αρχές, ώστε ο χαρακτήρας και η φυσιογνωμία του Κόμματος να θυσιάζονται χάριν του στόχου της συμμετοχής στη διακυβέρνηση.
 - β. Είναι δυστυχώς συχνό φαινόμενο, που τείνει να μετατραπεί σε κανόνα, όταν και εφόσον η Αριστερά συμμετέχει στην άσκηση της εξουσίας, η αδυναμία για διάφορους λόγους να υλοποιηθούν οι δεσμεύσεις (κυρίως η αντίδραση από το κατεστημένο, την αστική τάξη και την ΕΕ) και ιδιαίτερα να ικανοποιηθούν οι μεγάλες προσδοκίες που δημιουργούνται στους εργαζομένους και το λαό από τέτοιες διακυβερνήσεις, να μεταφράζεται ως αποτυχία της ίδιας της Αριστεράς (το έχουμε βιώσει και στις δικές μας συνθήκες όταν ήμασταν υποχρεωμένοι να διαχειριστούμε τον καπιταλισμό και μάλιστα σε κρίση) και να ακολουθείται από απογοήτευση και απaréσκεια των λαϊκών μαζών, με σοβαρές επιπτώσεις τόσο γενικότερα στην πολιτική αξιοπιστία των αριστερών κομμάτων όσο και στα εκλογικά τους ποσοστά.

Τα φαινόμενα αυτά είναι πιο έντονα όταν συντρέχουν και οι δύο παράγοντες που έχουμε αναλύσει, δηλαδή από τη μια παρουσιάζεται απόσταση μεταξύ προσδοκιών και πραγματικότητας και την ίδια ώρα, αλλοίωση χαρακτηριστικών και απομάκρυνση από τον παραδοσιακό μαχητικό ρόλο της Αριστεράς μέσα στο μαζικό λαϊκό κίνημα, λόγω ακριβώς της συμμετοχής σε συνασπισμούς εξουσίας.

Τόσο οι θετικές όσο και οι αρνητικές εμπειρίες από το διεθνές και ευρωπαϊκό αριστερό κίνημα, είναι αναγκαίες και χρήσιμες, όχι για να θεωρηθούν θέσφατο, αλλά για να αξιοποιηθούν διαλεκτικά και δημιουργικά από το κόμμα μας στη διαμόρφωση της δικής του πολιτικής στρατηγικής.

Το ζήτημα της διεκδίκησης της εξουσίας από το ΑΚΕΛ στις συνθήκες της Κύπρου

Στις συνθήκες της Κύπρου, πέραν από τα δεδομένα που είναι λίγο πολύ κοινά σε όλες τις χώρες του αναπτυσσόμενου καπιταλιστικού κόσμου και στα οποία έχουμε αναφερθεί πιο πάνω, υπάρχουν και στοιχεία που αποτελούν ιδιομορφία και διαφοροποιούν σε σημαντικό βαθμό την κυπριακή πολιτική πραγματικότητα από την κατάσταση σε άλλες χώρες.

Ουσιώδης ιδιομορφία είναι ασφαλώς ο καθοριστικός ρόλος του Κυπριακού στη διαμόρφωση του πολιτικού προγράμματος της κάθε πολιτικής δύναμης. Το γεγονός ότι το Κυπριακό παραμένει

άλτο δημιουργεί ένα πεδίο, το οποίο έχει καθοριστικό ρόλο στη διαδικασία της διαμόρφωσης συμμαχιών και συνεργασιών για τη διεκδίκηση της διακυβέρνησης.

Το ΑΚΕΛ ως κόμμα των Κύπριων εργαζομένων σκέφτεται και δρα εκφράζοντας τα συμφέροντα όλων των Κυπρίων -Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων, Αρμενίων, Μαρωνιτών και Λατίνων. Το γεγονός ότι είναι ο ιστορικός φορέας αντίστασης στον εθνικισμό και τον ιμπεριαλισμό και το εμπιστεύονται οι Τουρκοκύπριοι περισσότερο από όλες τις άλλες πολιτικές δυνάμεις για την υλοποίηση του στόχου της επανένωσης της Κύπρου, αποτελεί παράγοντα σημαντικό, ο οποίος δεν είναι δυνατό να μην προσμετράται όταν το Κόμμα καθορίζει τη στρατηγική του στο θέμα της διακυβέρνησης της χώρας και το ρόλο του σε αυτή τη διακυβέρνηση.

Το γεγονός επίσης ότι το Κόμμα μας αποτελεί εκλογικά τη μεγαλύτερη πολιτική δύναμη του χώρου, πέραν της Δεξιάς και αποτελεί τον κύριο πόλο έκφρασης των προοδευτικών, αντι-νεοφιλελεύθερων δυνάμεων, είναι επίσης μια πραγματικότητα διαφορετική από ό,τι στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες.

Εχοντας υπόψιν όλα όσα έχουν αναλυθεί προηγουμένως, το συμπέρασμα είναι ότι το κόμμα μας είναι υποχρεωμένο τις θέσεις και τις προτάσεις του να φιλοδοξεί να τις υλοποιήσει μέσα και από τη συμμετοχή του στην άσκηση της εξουσίας, ακόμα και σε συνθήκες καπιταλισμού.

Αρχές και προϋποθέσεις για τη διεκδίκηση της εξουσίας

Εχοντας υπόψιν όσα έχουν αναλυθεί πιο πάνω, συνεπάγεται ότι η διεκδίκηση της συμμετοχής στη διακυβέρνηση θα πρέπει να γίνεται κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις και στη βάση αρχών.

- Πρώτη σημαντική προϋπόθεση είναι η ευρύτερη δυνατή συνεργασία με άλλες πολιτικές δυνάμεις, νοουμένου βεβαίως ότι με αυτές τις δυνάμεις μάς συνδέουν κοινοί αγώνες και οι ελάχιστες προγραμματικές συγκλίσεις πρώτα και κύρια στο Κυπριακό. Συγκλίσεις οι οποίες να είναι πραγματικές και όχι συγκλίσεις, οι οποίες να κατασκευάζονται πρόσκαιρα για χάριν της διεκδίκησης της συμμετοχής στην πολιτική εξουσία. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο εάν και εφόσον δημιουργούνται δυνατότητες διεκδίκησης της διακυβέρνησης με καθαρά δικό μας υποψήφιο, δεν πρέπει να το αποκλείουμε. Σαφώς όμως κάτι τέτοιο δεν μπορεί να αποτελεί από μόνο του στόχο ή προϋπόθεση συνεργασίας.
- Δεύτερη σημαντική προϋπόθεση είναι το πρόγραμμα, το οποίο θα αποτελεί τη βάση για μια διακυβέρνηση στην οποία θα μετέχει και η Αριστερά, να έχει συνέπεια με τις διαχρονικές μας θέσεις και να χαρακτηρίζεται από έναν κοινωνικό ριζοσπαστισμό.

Όταν αναφερόμαστε σε κοινωνικό ριζοσπαστισμό, ασφαλώς δεν αναμένουμε ότι θα είναι τέτοιας έκτασης ώστε να οδηγεί στην ανατροπή του κυρίαρχου συστήματος.

Το γεγονός, όμως, ότι το πρόγραμμα διακυβέρνησης δεν θα οδηγεί στην αλλαγή του καπιταλιστικού συστήματος, δεν σημαίνει ότι σε μια σειρά ζητήματα δεν θα πρέπει το κυρίαρχο σύστημα να αμφισβητηθεί. Ιδιαίτερα, μέσα από τις θέσεις μας για την ανακατανομή του κοινωνικού πλούτου υπέρ των εργαζομένων και γενικά των λαϊκών στρωμάτων, καθώς και τις θέσεις μας για ριζοσπαστικές δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις που να αναβαθμίζουν τη λαϊκή συμμετοχή και τον κοινωνικό έλεγχο και γενικότερα την ποιότητα της δημοκρατικής λειτουργίας της πολιτείας και της κοινωνίας. Εάν οι προγραμματικές θέσεις της Αριστεράς δεν περιλαμβάνουν ριζοσπαστικές προτάσεις, οι οποίες να αμφισβητούν το σύστημα και με αυτή την έννοια να προσδίδουν και το ανάλογο στίγμα, τότε υπάρχει ο κίνδυνος, η διαφορά ποιότητας του κόμματός μας με τα υπόλοιπα κόμματα, να σταματήσει να είναι διακριτή.

Ο ριζοσπαστισμός του προγράμματος φυσιολογικά θα πρέπει να είναι τόσο περισσότερο ευδιάκριτος, όσο ο ρόλος και η συμμετοχή του Κόμματος στη διακυβέρνηση θα μεγαλώνει. Ιδιαίτερα σε περίπτωση που ο υποψήφιος θα είναι στέλεχος του Κόμματος, το πρόγραμμα θα πρέπει να διασφαλίζει ουσιαστική συνέπεια με τις θέσεις και διεκδικήσεις του Λαϊκού Κινήματος στη διαχρονική μας πορεία και να περιλαμβάνει τέτοιους προοδευτικούς μετασχηματισμούς ώστε το αριστερό στίγμα να είναι εμφανές.

Περιορισμοί και εμπόδια, τα οποία το κόμμα θα πρέπει να λάβει υπόψη σε περίπτωση συμμετοχής στη διακυβέρνηση

Το ενδεχόμενο δημιουργίας απόστασης, μεταξύ των προσδοκιών των εργαζομένων και της κοινωνίας και των πραγματικών αποτελεσμάτων μιας διακυβέρνησης με συμμετοχή του Κόμματός μας, εμπεριέχει τον κίνδυνο όχι μόνο απογοήτευσης και αποστασιοποίησης του κόσμου, αλλά και σοβαρής υπόσκαψης μακροπρόθεσμα του ρόλου και της αξιοπιστίας του κόμματος μέσα στην κοινωνία.

Ως εκ τούτου το κόμμα οφείλει να λαμβάνει σοβαρά υπόψιν τα εμπόδια, υποκειμενικά και αντικειμενικά, τα οποία είναι σίγουρο ότι θα συναντήσει σε περίπτωση μιας διακυβέρνησης, η οποία θα επιδιώξει να εφαρμόσει πολιτικές και πρόγραμμα με προοδευτικό και ριζοσπαστικό περιεχόμενο.

- Ένα ζήτημα το οποίο πρέπει να αναλυθεί είναι οι δεσμεύσεις και το πλαίσιο το οποίο διαμορφώθηκε με την ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην ευρωζώνη. Σε ένα κράτος-μέλος της ΕΕ υπάρχουν περιθώρια μεταρρυθμίσεων προς τη σωστή κατεύθυνση, π.χ. την άσκηση ουσιαστικής κοινωνικής πολιτικής, την άσκηση ανεξάρτητης εν πολλοίς οικονομικής πολιτικής; Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδιαίτερα μετά την υιοθέτηση της Συνθήκης της Λισαβόνας το 2009, προχωρεί σε μια πορεία όπου περιορίζονται, ολοένα και περισσότερο, τα περιθώρια αυτόνομης πολιτικής των κρατών-μελών στα ουσιαστικά θέματα της κοινωνίας, της οικονομίας και της εξωτερικής πολιτικής. Από την άλλη η επίσημη πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης ολοένα και περισσότερο ξεκαθαρίζει τον αντιλαϊκό και νεοφιλελεύθερο χαρακτήρα της και την έντονη ταξική της φυσιογνωμία.

Με αυτά τα δεδομένα η απόπειρα υλοποίησης σε εθνικό επίπεδο, προοδευτικής και κοινωνικά ριζοσπαστικής πολιτικής, προϋποθέτει σύγκρουση και με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό το πεδίο οφείλουμε να το διερευνήσουμε περισσότερο, τόσο ως κόμμα όσο και συλλογικά με άλλα αδελφά κόμματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έτσι ώστε να έχουμε επιστημονικά μελετημένη στρατηγική, σε μια πτυχή που θα γίνεται όλο και πιο καθοριστική.

- Η υλοποίηση ενός ριζοσπαστικού προοδευτικού κοινωνικο-οικονομικού προγράμματος έστω και αν δεν βγαίνει έξω από τα όρια του παρόντος κοινωνικού συστήματος, προϋποθέτει αντιπαράθεση με ισχυρά οικονομικο-πολιτικά συμφέροντα του μεγάλου ντόπιου και διεθνούς κεφαλαίου και γενικά με τις συντηρητικές δυνάμεις της κοινωνίας. Αναπόφευκτα αυτό θα προκαλέσει την αντίδραση των δυνάμεων που εκπροσωπούν το μεγάλο κεφάλαιο και το κατεστημένο.
- Το τρίτο σημαντικό ζήτημα, το οποίο έχει αναδειχτεί μέσα από την πρόσφατη εμπειρία της διακυβέρνησης Χριστόφια, είναι η διασφάλιση της αναγκαίας κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας. Είναι φανερό ότι η αδυναμία εξασφάλισης κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας σε σημαντικές πολιτικές αποφάσεις της κυβέρνησης, δεν ήταν μόνο το εμπόδιο για να ψηφιστούν συγκεκριμένα νομοθετήματα, αλλά ήταν στην πραγματικότητα παράγοντας στρέβλωσης και εκτροπής που συνέβαλε στη δημιουργία ενός πολιτικού σκηνικού μισαλλοδοξίας και χωρίς αρχές ακραίας αντιπολίτευσης.

- Τέταρτο σημαντικό ζήτημα, το οποίο θα πρέπει να αξιολογηθεί και να λαμβάνεται υπόψιν, είναι ο ρόλος του κράτους και της γραφειοκρατίας του. Θα πρέπει να θεωρείται αυτονόητο ότι αυτό το ταξικό κράτος θα είναι ένας παράγοντας αντίδρασης και αντίστασης σε μετασχηματισμούς και πολιτικές, οι οποίες θα αμφισβητούν το κατεστημένο και τα συμφέροντα της άρχουσας τάξης. Η διαπίστωση αυτή δεν αφορά βεβαίως τον απλό εργαζόμενο στο δημόσιο, ούτε αφορά υποκειμενικά τη διάθεση του κάθε δημοσίου υπαλλήλου απέναντι στην Αριστερά, αλλά επισημαίνει το γεγονός ότι το κράτος είναι δομημένο με τέτοιο τρόπο, ώστε να διασφαλίζει την αναπαραγωγή τόσο της κυρίαρχης ιδεολογίας, όσο και της κυρίαρχης οικονομικής και κοινωνικής προσέγγισης της άρχουσας τάξης.
- Ουσιώδες ζήτημα είναι ακόμα ο ρόλος που διαδραματίζουν τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης στη διαμόρφωση των αντιλήψεων και στη χειραγώγηση της κοινής γνώμης. Είναι σαφές ότι η δυνατότητα πολιτικής υποστήριξης μιας διακυβέρνησης με τη συμμετοχή της Αριστεράς, ιδιαίτερα αν αυτή η συμμετοχή θα είναι σημαντική, προϋποθέτει μηχανισμούς αντίστασης και αντίδρασης στη χειραγώγηση της κοινής γνώμης από το κατεστημένο των ΜΜΕ. Συστατικό στοιχείο τέτοιων μηχανισμών θα πρέπει να είναι η δημιουργία προϋποθέσεων άσκησης δημοκρατικού κοινωνικού ελέγχου όσον αφορά τον τρόπο λειτουργίας και το ρόλο που διαδραματίζουν τα ΜΜΕ.

Η Αριστερά, ως δύναμη εξουσίας, πρέπει να έχει υπόψιν της αυτό το δεδομένο, όχι για να προβεί σε εκπτώσεις στο πρόγραμμά της, αλλά για να είναι έτοιμη να το αντιμετωπίσει.

Η σχέση του Κόμματος και του Λαϊκού Κινήματος με την κυβέρνηση σε περίπτωση συμμετοχής στη διακυβέρνηση του τόπου

Το τελευταίο κεφάλαιο για τη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης στο θέμα της διεκδίκησης της εξουσίας από την Αριστερά, αποτελεί η σχέση του Κόμματος και του Λαϊκού Κινήματος με την κυβέρνηση, σε περίπτωση που το Κόμμα συμμετέχει στη διακυβέρνηση.

Ετσι και αλλιώς, ως θέμα αρχής, κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες η πλήρης ταύτιση του Κόμματος και κατ' επέκταση του Λαϊκού Κινήματος με τη διακυβέρνηση και την εξουσία, είναι λανθασμένη. Ακόμα και σε συνθήκες σοσιαλισμού, στην πρώην Σοβιετική Ένωση και τις άλλες σοσιαλιστικές χώρες, έχουμε εκτιμήσει ότι η ταύτιση των κομμάτων με την εξουσία ήταν ένας βασικός παράγοντας στρέβλωσης με αρνητικές συνέπειες πάνω στο σύστημα.

Το Κόμμα είναι πολιτικός οργανισμός, εκφράζει ταξικά κοινωνικά συμφέροντα τα οποία μετουσιώνει σε πολιτικές και οράματα. Ως τέτοιο, οφείλει να κερδίζει τη σχέση του με τις λαϊκές μάζες όχι μέσα από διαδικασίες κρατικών δομών που παραπέμπουν σε σχέσεις εξουσίας και πάρε-δώσε, αλλά μέσα από την κατάκτηση του ρόλου πολιτικής πρωτοπορίας, η οποία θα κερδίζεται μέσα στην καθημερινή πολιτική δράση και στους κοινωνικούς αγώνες. Είναι σαφές ότι οι περιορισμοί και τα εμπόδια στην υλοποίηση ενός προοδευτικού προγράμματος, αλλά και το γεγονός ότι το ίδιο το πρόγραμμα διακυβέρνησης θα είναι πρόγραμμα που δεν θα υπερβαίνει το υφιστάμενο κοινωνικό σύστημα, είναι παράγοντες που υποδηλώνουν ότι τόσο το Κόμμα όσο και το μαζικό Λαϊκό Κίνημα, θα πρέπει με διαλεκτικό τρόπο να διατηρούν πλήρως την οντότητα και την αυτονομία τους και να κινητοποιούνται ανάλογα όταν κάτι τέτοιο το επιβάλλουν τα δεδομένα και οι συνθήκες. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να εξετάζεται προσεκτικά η πιθανή συμμετοχή ηγετικών στελεχών του κόμματος και του Λαϊκού Κινήματος σε κυβερνήσεις, ώστε να προστατεύεται το Κίνημα από τον κίνδυνο ανεπιθύμητης ταύτισης, η οποία θα λειτουργούσε ανασταλτικά ώστε το κόμμα να διαδραματίζει αποτελεσματικά τον αυτόνομο ρόλο του.

Σημαντικός γνώμονας για το Κόμμα και το Λαϊκό Κίνημα, σε αυτή τη διαλεκτική προσέγγιση, θα πρέπει να είναι η συνέπεια στην υπεράσπιση θέσεων, με την έννοια της αντιστοιχίας ανάμεσα σε θέσεις που υπερασπιζόταν το Κίνημα διαχρονικά και θα πρέπει να υπερασπιστεί και στις συνθήκες διακυβέρνησης με τη δική του συμμετοχή, καθώς και η σαφής και διακριτή τοποθέτηση στην πλευρά των εργαζομένων και του λαού, κάτω από οποιοσδήποτε συνθήκες δημιουργούνται.

11. ΚΑΛΕΣΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Αυτή είναι η πρόταση της Κ.Ε. του ΑΚΕΛ για το πώς θα πορευτούμε στους καινούργιους δρόμους που ανοίγονται μπροστά μας.

Ενώπιον των υπό διαμόρφωση νέων οικονομικών, πολιτικών και κοινωνικών δεδομένων, των νέων προβλημάτων και των νέων προκλήσεων, θέτουμε με παρρησία μπροστά στα μέλη του Κόμματος, αλλά και ευρύτερα στην κυπριακή κοινωνία, τις σκέψεις και τις αναλύσεις μας, το πώς βλέπουμε το δικό μας παρελθόν και κυρίως το μέλλον, το δικό μας και του τόπου.

Η πρόταση αυτή θα αποτελέσει τη βάση μιας δημιουργικής συζήτησης που θα βοηθήσει να συνδιαμορφώσουμε τους νέους στόχους, τον τρόπο λειτουργίας, τις παρεμβάσεις και πρωτοβουλίες του Κόμματός μας. Να βελτιώσουμε την οργανωτική του δυνατότητα να διεξάγει τους πολιτικούς, ταξικούς και κοινωνικούς του αγώνες. Να ενισχύσουμε τις σχέσεις του με την κοινωνία και τους πολίτες. Να το καταστήσουμε πιο έγκυρο, έγκαιρο και αποτελεσματικό στις πολιτικές του παρεμβάσεις.

Ερχόμαστε από μακριά και θα βαδίσουμε ακόμα πιο μακριά. Πάντα στην πρωτοπορία των σκληρών αγώνων που δίνει ο λαός μας. Αγκαλιάζοντας τις ανησυχίες και τις προσδοκίες των ΑΚΕΛιστών και των Κύπριων εργαζομένων.

